

SCHEPPING versus EVOLUTIE

in de

BIJBELLES

Vergeet vooral niet dat er aan het einde van de tijd spotters zullen komen, die hun eigen begeerte volgen en smalend vragen: 'Waar blijft hij nu? Hij had toch beloofd te komen? De generatie voor ons is al gestorven, maar alles is nog steeds zoals het sinds het begin van de schepping geweest is.' Ze gaan er dan willens en wetens aan voorbij dat er in het begin al eens een hemel is geweest en een aarde die door Gods woord gevormd was uit water en door middel van water, en dat de toenmalige wereld vergaan is toen ze door het water werd overspoeld. Maar de tegenwoordige hemel en aarde worden door datzelfde woord bewaard om op de dag van het oordeel, waarop de goddelozen ten onder zullen gaan, te worden prijsgegeven aan het vuur. 2Petr.3:3-7

SCHEPPING versus EVOLUTIE in de BIJBELLES

INHOUDSOPGAVE

Ten geleide	6
Les 1 De Schepping	
Leerdoel en Onderwijsaspecten	7
Lesplan	9
Verwerkingsideeën	10
Achtergrondinformatie	13
Les 2 De Hof van Eden	
Leerdoel en Onderwijsaspecten	14
Lesplan	16
Verwerkingsideeën	17
Achtergrondinformatie	20
Les 3 De Zondeval	
Leerdoel en Onderwijsaspecten	21
Lesplan	23
Verwerkingsideeën	25
Achtergrondinformatie	33
Les 4 De Zondvloed	
Leerdoel en Onderwijsaspecten	35
Lesplan	37
Verwerkingsideeën	38
Achtergrondinformatie	41
Les 5 Evolutie; geloofs aspect	
Leerdoel en Onderwijsaspecten	45
Lesplan	47
Verwerkingsideeën	48
Achtergrondinformatie	
Les 6 Evolutie; wetenschappelijk aspect	
Leerdoel en Onderwijsaspecten	53
Lesplan	55
Verwerkingsideeën	56
Achtergrondinformatie	63
Antwoorden	68
Informatie	70

SCHEPPING versus EVOLUTIE in de BIJBELLES

Ten geleide

Om kinderen in groep acht te wapenen tegen de eenzijdige indoctrinatie, die uitgaat van de evolutietheorie in het voortgezet onderwijs, is door de Stichting Jonathan de brochure "Schepping of Evolutie; wat geloof jij?" uitgegeven.

Vanuit de vereniging Bijbel en Onderwijs kwam de vraag om verwerkingsmateriaal bij deze brochure. Het trof bijzonder dat mevr. Broekhuis in het kader van haar opleiding aan de gereformeerde Pabo in Zwolle hieraan kon werken.

Tijdens het werkoverleg bleek dat de kern van de tegenstellingen tussen de evolutieleer, dan wel het bijbelse getuigenis betreffende de schepping, dieper ligt dan een verschil van meningen betreffende de interpretatie van feiten. In feite betreft het in beide kampen om een innerlijke overtuiging waarmee men kijkt en de waarnemingen interpreteert.

Besloten werd daarom een lesserie samen te stellen waarin de visie vanuit de Bijbel en de visie vanuit de evolutieleer duidelijk tegenover staan, zodat de kinderen weten wat ze kiezen en waarom. De zondeval bleek het kernpunt te zijn van de tegenstelling tussen de bijbelse leer en de evolutieleer. Herstel van het geestelijk contact met de Schepper is beslissend voor het wel of niet zien van de geestelijke oorsprong van de mens.

Het accent kwam daardoor te liggen op de genade die ons aangeboden wordt Jezus Christus en de bewogenheid met hen, die een dreigend oordeel boven het hoofd hangt, doordat ze weigeren de waarschuwing uit de Bijbel ter harte te nemen.

mevrouw H.Broekhuis-Nieuwlaar (zondagsschoollerares met 30 jaar ervaring)

dr. W.Hoek (scheikundige)

Les 1 De Schepping

Leerdoel: Op een aansprekende manier, het scheppingsverhaal onder de aandacht brengen, zodat dat de kinderen aan het eind van de les weten, wat de Here God op de afzonderlijke dagen geschapen heeft.

Aspecten van het onderwijs:

1. Reden

Het is belangrijk dat de kinderen de basis van Gods woord goed kennen, zodat ze gewapend zijn tegen de invloeden die van buitenaf komen; met name de evolutieleer.

2. Inhoud van de onderwijsactiviteit

-De kinderen maken een opdrachtenblad en hebben de gelegenheid om bonen zelf te potten of tussen een glas en een papieren zakdoekje, of gras op watten of zand, dit kan ook met tuinkers. (Voor de leiding is het belangrijk om dit zelf thuis al uit te werken en als voorbeeld mee te nemen naar de les. Dit vinden kinderen interessant en stimuleert hen om ook zelf te doen.)

-de kinderen maken evt. de "Hof van Eden" (Mocht er tijd over zijn, kunnen kinderen alvast beginnen en elke les iets toevoegen, ook kan er een extra les aan besteed worden.)

3. Niveau voorkennis

Gesprek met de kinderen vooraf, om te kijken wat de kinderen allemaal al weten van de schepping. Belangrijk om antwoorden door de kinderen te stimuleren.

4. Relatie de leerstof met de leefwereld van de kinderen

Meenemen van bonen die uitgekomen zijn, bijv: gepoot in zand; in een glas, tussen glas en koffiefilterzakje (papier zakdoekje). Filterzakje vochtig houden; gras dat groeit op natte watten en/of tuinkers.

5. Eindtermen

De kinderen weten wat op de afzonderlijke dagen door God geschapen werd.

6. Beoordeling kwaliteit ontwikkelings- en leerprocessen en leerresultaten

-Door te kijken hoe er omgegaan wordt met het opdrachtenblad invullen/ hoe de kinderen meedoen.

-Door aan het eind van de les er nog even over te praten en vragen te stellen, of bij gebrek aan tijd,

-Door de volgende keer terug te vragen en kort weer te geven van de vorige keer.

Belangrijk is het om altijd bij het begin van een nieuwe les, terug te vragen naar de vorige!

7. Beschikbare tijd

± 45 minuten.

Les 1 De Schepping; leerdoel & onderwijsplan

Tijd/ Fase	Activiteiten leerlingen	Activiteiten leerkracht	Werkvormen Organisatie
	Kijken/luisteren/ antwoorden/ vragen stellen.	<u>Intro:</u> Meenemen van uitgekomen bonen, gras (tuinkers) dat groeit op natte watten en / of zand.	Klassikaal.
	Antwoorden/ luisteren.	<u>Inleiding:</u> Gesprekje met de kinderen over wat ze al weten over de schepping. Daarna vertellen wat de bedoeling is wat er gedaan wordt. (Hierbij is keuze gemaakt uit de mogelijkheden uit de handleiding of aangevuld met evt. eigen ideeën.)	Klassikaal
	Evt. vragen stellen.	Zijn er nog vragen door de kinderen, voordat er met de uitwerking wordt begonnen?	
	Opdrachten maken.	<u>Verwerking:</u> Uitvoering van de les.	Klassikaal/ groepjes?
	Bijna stoppen/ daarna opruimen.	<u>Afsluiting:</u> Kort van te voren aangeven hoeveel tijd er nog beschikbaar is, daarna stoppen en opruimen.	
	Meepraten/ Antwoorden. Reactie. Luisteren.	<u>Evaluatie:</u> Evt. even napraten over het onderwerp en vragen stellen. Hoe vonden de kinderen het? Belangrijk om aan de kinderen te vertellen hoe ze hebben meegedaan.	Klassikaal

Lesplan

Benodigdheden:

- Bonen, graszaad, tuinkers, watten, evt. zand, water.
- Plastic bakjes, glazen (plastic).
- Ontkiemde boon (bonen), bijv. graszaad op watten wat al groeit. (bonen + zaad = rekenen op 1 week voordat je het goed ziet), tuinkers (een paar dagen)
- Werkbladen: 'Wie is God?', 'De eerste mens/Scheppingsdagen', 'De schepping; woordzoeker'
- Achtergrondinformatie: Schepping en zondeval in schema.
De Schepping, uit: Matzken en van Noort; De Bijbel in de basis, deel 1

Intro:

U neemt bijv. een ontkiemde boon en/of gras en/of tuinkers, gewone bonen, graszaad enz. (Mogelijkheden, zie onder bij opmerkingen).
U kunt bijv. ingaan op de ontkiemde boon (gras, tuinkers) en daar eerst met de kinderen over praten vanuit het scheppingsverhaal.

Inleiding van het Scheppingsverhaal.

Op deze leeftijd zijn de kinderen veelal met de Bijbelverhalen wel bekend en vinden ze vaak een andere vorm dan het vertellen van het verhaal meer aansprekend.

Verwerkingsideeën

Het gebruik van werkbladen

Werkblad 'Wie is God?' In groepjes eerst 'Hoe openbaart God zich' op laten zoeken en daarna samen bespreken. Vervolgens ook 'Wat weten we van de Schepping' en 'Wat weten over Gods Wezen' op deze manier. (De drie onderwerpen op het werkblad.)

Werkbladen 'De eerste mens/De scheppingsdagen' en 'De Schepping'.

Groepsopdrachten

Het is leuk voor de kinderen om ook zelf iets te poten of te zaaien. Neem hiervoor een plastic doorzichtige beker wanneer u met bonen werkt. Wanneer je een aantal bonen op verschillende plaatsen tussen het koffiefilterzakje (papierenzakdoekje) plaatst, kunnen de kinderen zien wat er gebeurt. Papier vochtig houden.

Daarna naast het werkblad de kinderen de 'Hof van Eden' laten maken, met de eigen inbreng van kinderen getoetst aan de Bijbel . (Voorbeeld 'Hof van Eden': zie werkblad bij les 2) Dit zal niet lukken in 1 les en kan er een extra les aan besteed worden. Ook kan de groepsopdracht door de lessenserie heenlopen, voor de momenten als er tijd over is.

Opmerkingen:

Ontkiemen van bonen:

Poten in aarde of op nat keukenpapier/papieren zakdoekjes leggen of tussen bruin koffiefilterzakje en glas.

Waar neerzetten: in de koelkast, in de zon, in het donker, met water, zonder water, zonder zuurstof. (Ontdek de verschillen. Leuk voor de kinderen om ook zelf te doen !)

Gras / tuinkers

Zaaien op natte watten of aarde. Watten wil heel mooi, dit ook voor tuinkers.

Groepsopdracht:

Als de Hof van Eden wordt gemaakt, dan is het leuk om de groei-elementen hierboven beschreven in te passen.

Belangrijk hierbij is, dat er gelegenheid moet zijn om het zaad en bonen etc. water te kunnen geven. (bijv. gebruik plastic bekertjes, dekseltjes etc.)

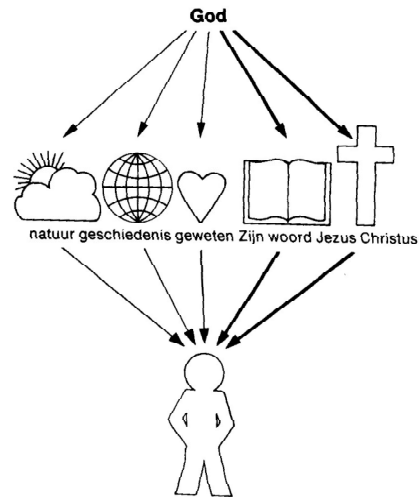
Naast bonen, tuinkers, graszaad, kunnen ook goed pompoenpitten, zonnebloempitten en ongeroosterde! pinda's worden gebruikt.

Tuinkers kan bijv. goed dienen als haar voor Adam en Eva. (bijv. closetrol of deel ervan, in de opening natte watten en daarop het zaad .)

Werkblad: WIE IS GOD?

Hoe openbaart God zich

- 1.Ps.19:1-7 in de _____
- 2.Ps.66:5 in de _____
- 3.Rom.2:14,15 in het _____
- 4.Rom.10:17 in Zijn _____
- 5.Joh.14:9b in _____

Wat weten we van de schepping

Hebr.11:3 _____

De eerste dag schiep God _____

De tweede dag heeft Hij de _____ ingericht

De derde dag kwamen _____ en _____

De vierde dag deed Hij _____ komen

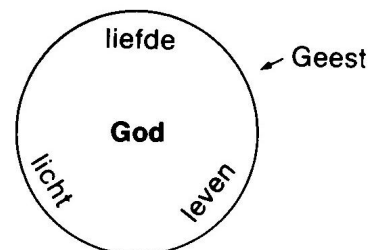
De vijfde dag werden _____ en _____ voortgebracht

De zesde dag schiep Hij het _____ en menselijk geslacht.

Wat weten we over Gods Wezen

- 1.Joh.4:24 God is _____
- 2.1Joh.1:5 God is _____
- 3.1Joh.4:7-9 God is _____
- 4.Ps.90:1,2 God is _____
- 5.1 Petr.1:16 God is _____
- 6.Hebr.4:15-16 God is _____

Werkblad: De eerste mens/De Scheppingsdagen

Vul de ontbrekende woorden in.

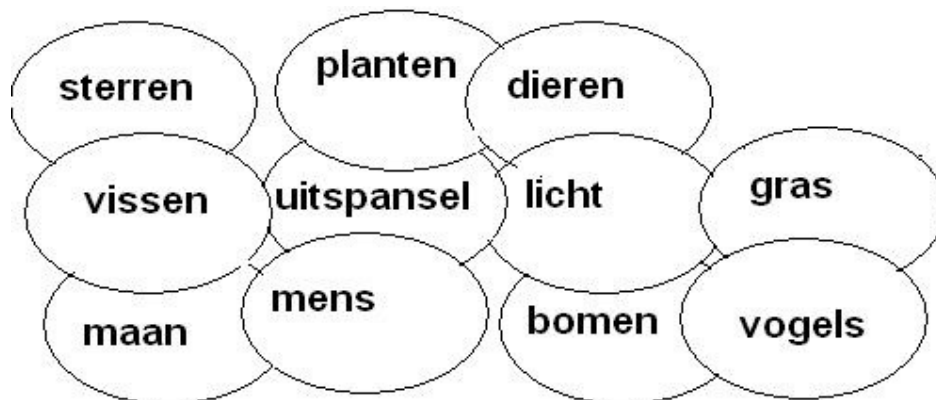
En God zeide: Laat Ons mensen maken naar ons, als onze

Toen formeerde de Here God de mens vanuit de aardbodem en blies de.....
.....in zijn.....; alzo werd de mens tot een levend.....

Voorts plantte de Here God eenin Eden, in het, en Hij plaatste daar de,
die Hij geformeerd had.

beeld, hof, levensadem, mens, neus, oosten, stof, wezen, gelijkenis,

Plaats de woorden bij de juiste scheppingsdag.

1 ^e dag:
2 ^e dag:
3 ^e dag:
4 ^e dag:
5 ^e dag:
6 ^e dag:

Werkblad: De Schepping; woordzoeker

Streek de aangegeven woorden weg.

Van de letters die overblijven kunnen woorden gemaakt worden.

Deze woorden moeten ingevuld worden op de stippeltjes in de bijbeltekst onder de puzzel.

z	h	e	m	e	l	a	z	o	n
a	d	a	m	v	i	d	g	s	a
a	v	e	e	a	c	a	h	t	c
r	u	s	t	d	h	g	o	e	h
d	k	p	a	s	t	o	f	r	t
e	e	ij	v	r	o	u	w	r	t
h	n	z	i	e	l	d	i	e	r
e	n	e	t	g	m	a	a	n	o
r	l	b	b	e	n	e	m	a	n
d	s	l	a	a	p	b	o	o	m

aarde
adam
boom
dag
dier
eva
hemel

hof
kennis
licht
maan
man
nacht
ribben
rust

slaap
spijs
sterren
stof
vee
vrouw
ziel
zon

“God was”

Deze tekst staat in: _____

Het scheppingsverhaal: openbaring

Hoe kan men weten of iets gebeurd is?

1. Als je het zelf gezien hebt omdat je bij de gebeurtenis aanwezig was.
2. Als je het hoort van iemand anders die erbij geweest is en die het heeft gezien.

Natuurlijk moet je die getuige wel kunnen vertrouwen.

Bij de schepping zelf is geen mens aanwezig geweest. Ook al had Adam alles kunnen opschrijven wat hij had beleefd, dan zou hij nog niets geweten hebben van de vorige scheppingsdagen, zelfs niet van wat er op de zesde dag was gebeurd. Mensen kunnen dit dus op geen enkele manier onderzoeken. Alles wat zij erover denken en zeggen berust op gissingen of op fantasie.

Bij de schepping was alleen de Schepper aanwezig. Dat is God zelf.

De Schepper van alle dingen heeft het begin voor iedereen laten opschrijven.

Dit heet 'openbaring': iets wat de mensen rechtstreeks van God hebben ontvangen.

De Bijbel is de openbaring die God aan de mensen gegeven heeft en die kunnen wij begrijpen door het geloof.

In de Hebreeënbrief wordt bijvoorbeeld gezegd: "Door het geloof verstaan wij dat de wereld door het woord van God tot stand gebracht is, zodat het zichtbare niet ontstaan is uit het waarneembare." (Hebr.11:3)

Mensen hebben de oudste geschiedenissen van het boek Genesis via de aartsvaders doorgegeven tot aan Mozes.

Zo kwam een nauwkeurig verslag tot stand van alles wat God gedaan had.

Mozes ging heel vertrouwd met God om, als vrienden onder elkaar. Dus heeft God hem ook zelf veel onderwezen over alles wat hij hoorde en zag.

(Daardoor golden de Israëlieten dan ook als een wijs en verstandig volk. Geen enkel ander groot volk had zulke rechtvaardige inzettingen en verordeningen als het Joodse volk.)

Les 2 De Hof van Eden

Leerdoel:

De kinderen op een creatieve manier laten ontdekken wat Gods plan was voor de schepping en hoe het uiteindelijk weer zal zijn.

Verschillende aandachtspunten bij Gods plan voor de schepping:

- Liefde, orde, rentmeesterschap.
- Voorkomen dat kinderen een verkeerd beeld van God krijgen.
God is Geest; geen beeld maken (2° gebod). Vaderbeeld is vaak geschonden.
Jezus Christus is afdruk van Gods wezen.
- Doel van de schepping: Adam moest de hof bewaken.

Aspecten van het onderwijs:

8. Reden

Kinderen hebben vaak wel de verhalen gehoord, maar veelal nog niet de nodige kennis in huis, zodat ze gewapend zijn voor de aanvallen van buitenaf. Het is belangrijk dat de kinderen weten dat God een plan had en heeft met de schepping. Verder moeten kinderen weten dat God ons beloftes heeft gegeven voor de toekomst. Op een dag wordt het zo mooi zoals God het eigenlijk had bedoeld.

9. Inhoud van de onderwijsactiviteit

- Bijv. een doos (cadeautje o.i.d.) meenemen waar je niet in mag kijken.
- Verschillende situaties in de klas maken wat niet hoort, bijv: een brood uit de afvalbak laten hangen, snoeppapiertjes op de grond etc.)
- Sketches.
- Werkblad invullen / gesprek erover.
- Rebus maken.

10. Niveau voorkennis

Terugvragen vorige les over de schepping: wat hebben de kinderen onthouden?

11. Relatie leerstof met de leefwereld van de kinderen

- Door een doos voor in de klas te zetten met grote letters: NIET IN KIJKEN.
- Door verschillende wanordelijke situaties vooraf in de klas te maken bijv: een brood uit de afvalbak laten hangen, snoeppapiertjes op de grond etc.
- Door de kinderen sketches uit hun leefwereld te laten spelen.
- Door met de kinderen te praten over de situaties van hun opdrachtenblad.

12. Eindtermen

De kinderen weten wat Gods plan met de schepping was en hoe het uiteindelijk weer zal zijn.

13. Beoordeling kwaliteit ontwikkelings- en leerprocessen en leerresultaten

- Wat weten de kinderen nog van de vorige keer?
- Op de manier hoe de kinderen hoe de kinderen meedoen: reageren in het gesprek/ meespelen in de sketches.
- Door te vragen wat de kinderen ervan vinden (daar op inspelen, iets mee doen, evt. voor de volgende keer).
- Door kinderen vragen te laten stellen.

7. Hoeveel tijd is er beschikbaar? +/- 45 minuten

Les 2 De Hof van Eden; leerdoel & onderwijsaspecten

Tijd/ Fase	Activiteiten leerlingen	Activiteiten leerkracht	Werkvormen Organisatie
	Kijken Antwoorden/ Vertellen wat ze zien en wat vinden ze ervan?/ Reageren. Luisteren. Meedenken/ uitspelen. Opdrachtenblad maken / reageren. Evt. vragen stellen. Sketches uitspelen. Opdrachten-blad maken/ reageren. Rebus maken of meenemen. Bijna stoppen/daarna opruimen. Reageren. Evt. vragen stellen. Luisteren	<u>Intro:</u> Meenemen van doos, cadeautje o.i.d. Verschillende spullen om wanordelijke situaties te laten ontstaan, bijv: brood, snoeppapier, lege blikjes etc. <u>Inleiding:</u> Terugvragen vorige les. Daarna praten met de kinderen over de doos en de troep in de klas. Kort ingaan samen met de kinderen op het verhaal. Daarna vertellen wat de bedoeling is van de les. Evt. sketches door de kinderen, spontaan gespeeld of eerst samen met de kinderen bedacht en dan uitspelen. (Kinderen spelen in groepjes van bijv. 3 of 4 of meer gemakkelijker dan met 2, omdat de kinderen dan meer steun hebben aan elkaar.) Werkblad met goede en verkeerde situaties. Het opdrachtenblad kan snel klaar zijn, zodat er voldoende ruimte voor bespreking is. Zijn er nog vragen door de kinderen voordat er begonnen wordt met uitwerking van de les? <u>Verwerkingsmogelijkheden:</u> -Sketches worden uitgespeeld. -Werkblad + bespreking. -Rebus maken. <u>Afsluiting:</u> Kort van te voren aangeven dat het bijna tijd is om te stoppen, daarna stoppen en opruimen. <u>Evaluatie:</u> Hoe vonden de kinderen het? Hebben ze nog vragen? Belangrijk om de kinderen te vertellen hoe ze hebben meegedaan.	Klassikaal

Lesplan

Benodigheden:

- Grote doos/cadeau o.i.d.
- Brood/ snoeppapiertjes/lege blikjes etc.
- Werkbladen: 'Hof van Eden; discussievragen' , 'Hof van Eden; wat past wel en wat past niet in Gods plan?', 'Hof van Eden; alfabetpuzzel'.
- Achtergrondinformatie.

Intro:

Aan het begin van de les een aantal wanordelijke situaties maken. Bijv. een brood dat uit de afvalbak hangt, snoeppapiertjes op de grond / lege blikjes etc.
Voor in de klas wordt een grote doos neergezet met het opschrift NIET INKIJKEN of een doos verpakt in cadeaupapier.

Inleiding

U kunt gelijk aan het begin van de bijbelles met de kinderen praten over hetgeen ze zien, maar ook na het terugvragen van de vorige keer.

Het is belangrijk om veel reacties uit de kinderen te laten komen.

Wanordelijke situaties Vragen stellen bijvoorbeeld:

- Herkennen jullie situaties in de klas (brood in de vuilnisemmer, snoeppapiertjes op straat etc.)? doen jullie dat zelf ook?

- Wie durft eerlijk te zijn? Hoe zou God het bedoeld hebben?

De doos/cadeau Vragen stellen bijvoorbeeld:

- Waar moet je aan denken bij de doos?/ Zijn jullie ook nieuwsgierig?

- Hoe ging het in het paradijs?(Hier moet het verhaal voldoende aan bod komen, zonder dat het verhaal uitgebreid wordt verteld. Andere vorm dan vertellen is raadzaam, kinderen zijn met de halen meestal wel vertrouwd. Hier bijv. onder begeleiding verschillende kinderen fragmenten laten vertellen en als leidinggevende correcties en aanvullingen geven)

- Zijn wij beter dan Adam en Eva?

Verwerkingsideeën

Sketches

- Ruziënde groepen : verkeerde afloop / goed maken.
- Groep met rommel / verantwoordelijke groep.
- Geen gejaagdheid, stress en ziekte.

Men kan de keus maken om spontaan sketches door kinderen te laten spelen die dat durven, ook kan men eerst samen met de kinderen een sketch bedenken en dan vervolgens laten uitspelen. Bij het uitspelen hebben de kinderen meer steun aan elkaar als het groepje groter is dan twee.

Gebruik van werkbladen

Werkblad 'Hof van Eden; wat past wel en wat past niet in Gods plan?'

Eerst de kinderen het werkblad met situaties die wel en niet goed zijn laten maken en daarna een gesprek met de kinderen. Het zijn allemaal situaties vanuit de leefwereld van een kind.

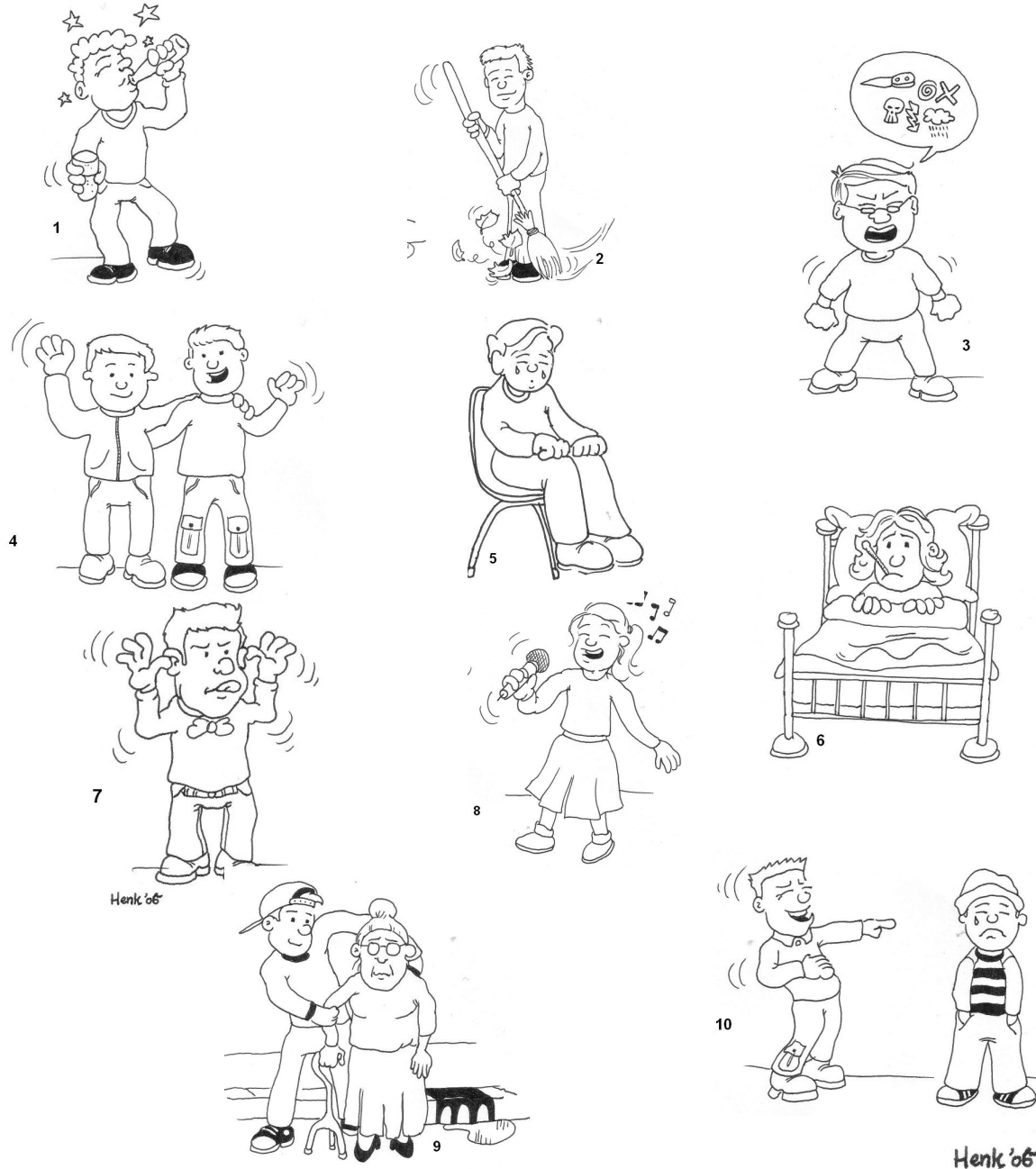
Werkblad 'Hof van Eden; discussievragen'.

Werkblad 'Hof van Eden; alfabetpuzzel'.

De Hof van Eden; wat past wel en wat past niet in Gods plan.

In Gods plan passen de figuren met de nummers:.....

In Gods plan passen niet de nummers:.....

Vervang de nummers door letters.

1 = s 2 = g 3 = l 4 = o 5 = e 6 = c 7 = h 8 = e 9 = d 10 = t

Welke woorden kunnen nu gevormd worden voor wat wel past in Gods plan en wat niet past in Gods plan met de Hof van Eden?

Gods plan is:.....

Wat niet past in Gods plan is:.....

Hof van Eden; Discussievragen

1. Hoe konden Adam en Eva tonen dat ze van God hielden?

2. Zet de volgende woorden op de goede plaats:

Adam, Eva, man, mannine, moeder van de levenden, uit de aarde, uit de man, vader van het menselijk geslacht.

mannelijk	vrouwelijk

Met het bot (of gebeente) bedoelt de Bijbel vaak iemands innerlijk of karakter. Wat betekent het dat Eva uit een rib van Adam gemaakt werd?

3. En God schiep de mens naar zijn beeld; naar Gods beeld schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen. En God zegende hen en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar en wordt talrijk; vervult de aarde en onderwerpt haar, heerst over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte, dat op de aarde kruipt. (Gen. 1:28)

Wat zou God bedoelt hebben met de opdracht heersen over al het gedierte der aarde? Geef aan wat je goed of fout vindt.

	goed	fout
je mag er mee doen wat je wilt		
je bent er verantwoordelijk voor		
je zorgt er voor		
je kunt er proeven mee doen		
je probeert uit te zoeken wat het beste voor het dier is		
je mag ze voor je laten werken		

4. En de Here God nam de mens en plaatste hem in de hof van Eden om die te bewerken en te bewaren. (Gen. 2:15)

Hoe kunnen wij de prachtige natuur om ons heen bewerken en bewaren?

Hof van Eden; Alfabetpuzzel

a=1 f=6 k=11 p=16 u=21 z=26
b=2 g=7 l=12 q=17 v=22
c=3 h=8 m=13 r=18 w=23
d=4 i=9 n=14 s=19 x=24
e=5 j=10 o=15 t=20 ij=25

Wat staat hier ?

4 5 26 5 9 19 4 9 20 13 1 1 12 2 5 5 14 22 1 14 13 25 14
2 5 14 5 14, 5 14 22 12 5 5 19 22 1 14 13 25 14 22 12 5 5 19!
13 5 14 26 1 12 8 1 1 18 13 1 14 14 9 14 14 5 8 5 20 5 14,
15 13 4 1 20 26 25 21 9 20 4 5 14 13 1 14 7 5 14 15 13 5 14 9 19.

(Staten Vertaling 1638)

4 9 20 9 19 14 21 5 9 14 4 5 12 25 11 2 5 5 14 22 1 14 13 25 14
7 5 2 5 5 14 20 5 5 14 22 12 5 5 19 22 1 14 13 25 14 22 12 5 5 19;
4 5 26 5 26 1 12 '13 1 14 14 9 14' 8 5 20 5 14, 15 13 4 1 20 26 25
21 9 20 4 5 13 1 14 7 5 14 15 13 5 14 9 19. (Vertaling NBG 1951)

'5 9 14 4 5 12 9 10 11 5 5 14 7 5 12 9 10 11 1 1 14 13 9 10,
13 9 10 14 5 9 7 5 14 7 5 2 5 5 14 20 5, 13 9 10 14 5 9 7 5 14
22 12 5 5 19, 5 5 14 4 9 5 26 1 12 8 5 20 5 14: 22 18 15 21 23,
5 5 14 21 9 20 5 5 14 13 1 14 7 5 2 15 21 23 4.'

(Nieuwe Bijbel Vertaling 2004)

Wie zei dit? _____

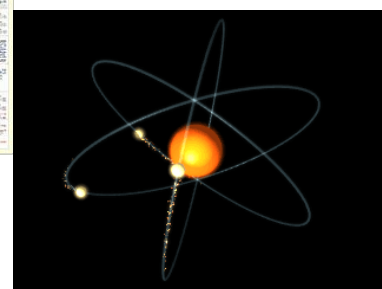
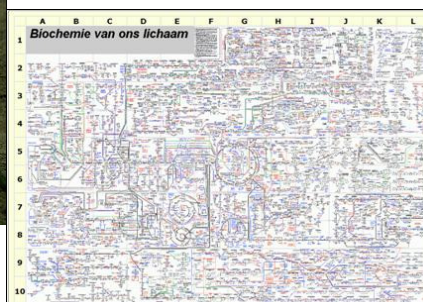
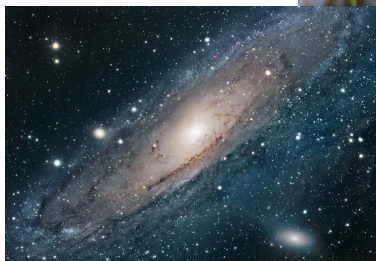
Waar staat deze tekst? _____

Powerpointpresentatie “De Schepping”

In het begin schiep God de
hemel en de aarde.

De aarde was nog woest
en doods, en duisternis
lag over de oervloed,

***er zij licht.
Genesis 1:2***

Te zien op:

<http://home.planet.nl/~hoek0153/Powerpointpresentaties.html>

Les 3 De Zondeval

Leerdoel:

Dat de kinderen het juiste begrip van zonde = het doel missen, leren begrijpen.

De kinderen leren dat er na de zondeval door het offer van de Here Jezus toch een weg terug is.

Aspecten van het onderwijs:**14. Reden**

Zonde is vaak een afgestompt woord en het is belangrijk dat kinderen het juiste begrip ervan leren begrijpen.

Als er iets verkeerd gaat of wordt gedaan, dan hoor je al snel: "dat is zonde". Maar wat is dan zonde? Zonde is het doel missen zoals God het heeft bedoeld.

Het is belangrijk dat de kinderen weten dat na de zondeval = verbroken contact met God, dit weer hersteld kan worden door Jezus Christus als we zonde belijden en geloven dat Hij voor ons de straf gedragen heeft.

15. Inhoud van de onderwijsactiviteit

-Een groepsopdracht over de Zondeval. Twee grote bladen, één 'Hoe het hoort' en één 'Hoe het niet hoort', dit naar aanleiding van de wet. De kinderen zoeken er plaatjes over. Daarna wordt het opgehangen in de klas.

-Verwerkingsbladen: Kaïn en Abel; Zonde; Zonde-Bekering.

16. Niveau voorkennis

De kinderen weten nu hoe het met de schepping is gegaan en hoe het ging in de hof van Eden. Terugvragen vorige les.

17. Relatie leerstof met de leefwereld van de kinderen

Het meenemen van een poster met verschillende plaatjes van 'hoe het wel hoort' en 'hoe het niet hoort' en daar een gesprekje met de kinderen over houden. Wat vinden zij goed of fout en waarom?

18. Eindtermen

De kinderen kennen aan het eind van de les het juiste begrip van het woord 'zonde' en weten het verband ook te leggen tussen 'zonde' en 'zondeval'.

De kinderen weten dat door het offer van de Here Jezus aan het kruis, gestorven voor onze zonden er een weg terug is om het contact met God weer te herstellen d.m.v. zondebesef, berouw en schuldbelijdenis.

19. Beoordeling kwaliteit ontwikkelings- en leerprocessen en leerresultaten

Op de manier hoe de kinderen meedoen, doormiddel van reageren, antwoorden geven en actief deelnemen.

Op de manier hoe de groepsopdracht wordt uitgevoerd. Kunnen de kinderen het opdrachtenbladen maken?

20. Hoeveel tijd is er beschikbaar?

+/- 45 min.

Les 3 De Zondeval; leerdoel en onderwijsactiviteiten

Tijd/ Fase	Activiteiten leerlingen	Activiteiten leerkracht	Werkvormen Organisatie
	Kijken/ luisteren Reageren	<u>Intro:</u> Meenemen van een poster met verschillende plaatjes, 'hoe het hoort' en 'hoe het niet hoort'. Daarover een gesprek met de kinderen.	Klassikaal
	Reageren/ antwoorden	<u>Inleiding:</u> Terugvragen vorige les. Daarna: Wat heeft de zondeval te maken met wat we besproken hebben aan de hand van de poster? Daarover gesprekje met de kinderen. (evt. groepsdwang, pesten enz.)	Klassikaal
	Luisteren		
	Vragen stellen	Dan uitleggen wat de bedoeling is bij de verwerking. Eventuele vragen door de kinderen.	
	In groepen verdelen en opdracht maken	<u>Verwerking:</u> De kinderen maken een groepsopdracht: Eén groep maakt collage 'Hoe het niet hoort' en de andere groep 'Hoe het hoort'. Daarna ophangen in de klas. Evt. volgende les werkbladen maken.	Twee groepen of meerdere groepen
	Bijna stoppen / daarna opruimen	<u>Afsluiting:</u> Kort van te voren aangeven hoeveel tijd er nog beschikbaar is, daarna stoppen en opruimen.	
	Reageren/ antwoorden	<u>Evaluatie:</u> Hoe vonden de kinderen dit om te doen? Hebben ze begrepen waarom ze de opdracht hebben gemaakt? Gesprekje met de kinderen. Weten ze nu wat 'zonde' betekent? = Doel missen zoals God het had/heeft bedoeld!!! Dit moet er bij de eerste les voldoende uitkomen, bij de volgende les is het heel belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan het Verlossingswerk van de Here Jezus.	Klassikaal

Lesplan

Benodigheden:

- Grote vellen papier.
- Tijdschriften / kranten.
- Lijm.
- Scharen.
- Werkbladen: 'Groepsopdracht', 'Kaïn en Abel', 'Zonde'; 'Zonde en Beking', 'Wat is zonde!?'.
- Achtergrondinformatie: 'Het offer van Abel'.

Intro:

Het meenemen van een zelfgemaakte poster met daarop plaatjes van 'hoe het hoort' en 'hoe het niet hoort' (zie voorbeeld bij verwerkingsideeën).

Daarover een gesprek met de kinderen. Wat zijn de goede plaatjes en welke niet? Waarom? Het is mooi om daar de tien geboden bij te gebruiken en daar plaatjes bij te zoeken. Dan is het ook gemakkelijk om de link te leggen tussen hoe God het had bedoeld en waarom dan bepaalde dingen wel of niet goed zijn.

Inleiding

Hier moet het verhaal over de zondeval aan de orde komen.

Wat ging er ook alweer fout in het Paradijs.

Belangrijk dat dit goed aan de orde komt, omdat bij de Zondeval het kwaad in de wereld is gekomen, omdat de mens toen in rebellie met God is geraakt en geluisterd heeft naar de 'Vader der leugen' de Satan.

Kinderen leven in een wereld waar ze dit kwaad ook aan de lijve ondervinden, zoals: Groepsdwang, Pesten enz. Het is van belang om dit met de kinderen ter sprake te brengen. De wereld is nu nog steeds in de macht van de boze, maar gelukkig is er redding door de Here Jezus. Wie in de Here Jezus gelooft, hoort bij Hem en hoeft niet bang te zijn.

Het woord 'zonde' is een woord dat automatisch in verband wordt gebracht met iets dat verkeerd/fout is. Het is een ingeslepen woord dat nauwelijks meer tot de verbeelding spreekt. Maar waarom is iets verkeerd/fout?

We willen met deze les de kinderen het juiste begrip over 'zonde' aanleren. Dat het woord meer betekent dan verkeerd/fout doen. Zonde betekent dat je het doel mist. Welk doel? Het doel zoals God het had/heeft bedoeld.

Bovendien willen we de kinderen erop wijzen dat zondedaden een aanwijzing zijn van iets dat veel ernstiger is: dat het contact met God verbroken is. Maar dat het contact met God weer hersteld kan worden door Jezus Christus als we zonde belijden en geloven dat Hij voor ons de straf gedragen heeft.

Verwerkingsideeën:

Collage 'Hoe het hoort' en 'Hoe het niet hoort'. (zie voorbeeld 'Groepsopdracht Zondeval'.)

De kinderen in groepen verdelen. Het aantal kinderen bepaalt het aantal groepen.

Bij een klein aantal kinderen kun je de groep in tweeën splitsen en bij grotere aantallen in meer groepen. Eén of meer groepen maken een collage over 'Hoe het hoort' en één of meer groepen maken een collage over 'Hoe het niet hoort'.

Daarbij gebruiken ze plaatjes uit de tijdschriften / kranten.

Als de collages klaar zijn is het belangrijk om de opdracht samen met de kinderen te bespreken.

Werkbladen

'Kaïn en Abel', 'Zonde', 'Zonde en Beking'.

Het zou goed zijn om aan deze les twee weken te besteden. Dan kan in week één

'De Zondeval' behandeld worden en in week twee 'De weg terug'.

Opmerkingen:

Het is belangrijk om bijv. bij de nabespreking na te gaan of het doel van de les uit de verf is gekomen. Dit d.m.v het stellen van gerichte vragen, zoals:

Les 3 De Zondeval; lesplan

- Wat betekent het woord “Zonde” en waarom?
- Hoe ervaren jullie dit van dichtbij? (Groepsdwang, pesten enz).
- Wat kunnen we daarvan leren?
- Hoe kunnen we daar invulling aan geven in het dagelijkse leven?

Worden er geen twee lessen aan de Zondeval besteed, dan is het van belang om beide onderwerpen goed aan bod te laten komen en dan wel zo dat de kinderen met het positieve naar huis gaan. Dat de Here Jezus ook gestorven is voor hun zonden en dat ze die mogen belijden. Als ze geloven dat de Here Jezus ook voor hen de straf gedragen heeft en ook hun zonden willen belijden, dan horen ze bij Hem!!!

De printvriendelijke versie van ‘Wat is zonde?!’ sluit aan bij deze les(sen) en kan aan de kinderen meegegeven worden.

Groepsopdracht Zondeval

Twee grote bladen: één “Hoe het hoort” en één “Hoe het niet hoort”.

Dit naar aanleiding van de wet. De kinderen zoeken er plaatjes voor. Daarna wordt het in de klas opgehangen.

Voorbeeld:

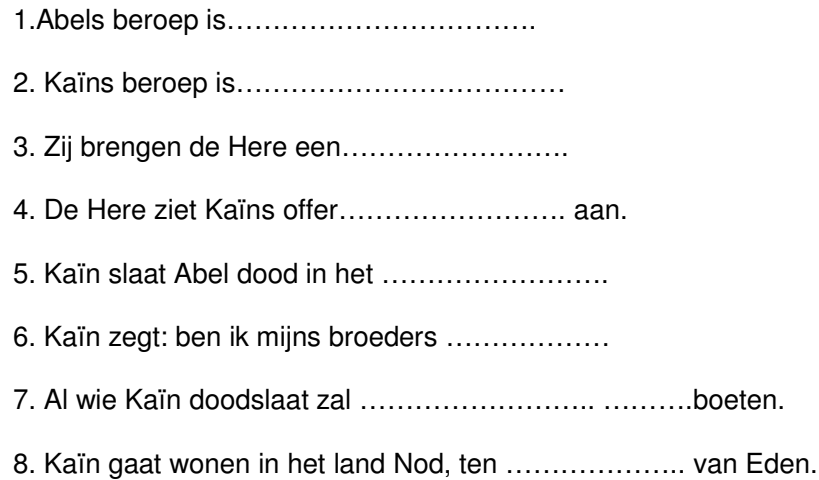
Hoe het hoort.

Hoe het niet hoort

Vul de antwoorden in. Zijn te vinden in Genesis 4.

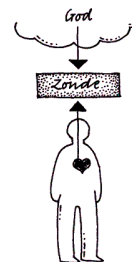
ZONDE

Wat doet zonde?

Jesaja 59:2

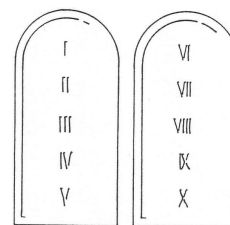
Hoe weten we wat zonde is?

Rom.3:20

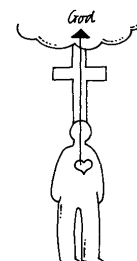
Waarover gaan de tien geboden (Exodus 20:2-17)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Hoe kan God Heilig en Rechtvaardig zijn en toch contact met ons hebben?

Joh.1:29

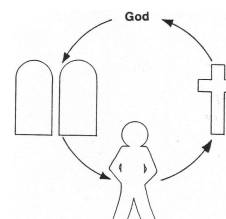

Waarmee is de wet te vergelijken?

Jacobus1:23

kan een spiegel je schoonmaken? _____

Zonde en Bekering

1. Wat is zonde?

a.1 Joh.3:4

b.Col.3:5

(wat is een afgod =)

c.Jac.4:17

2. Is zonde doen fijn?

Eerst (Jac.1:15):

Later:

Om uit het hoofd te leren Rom.6:23

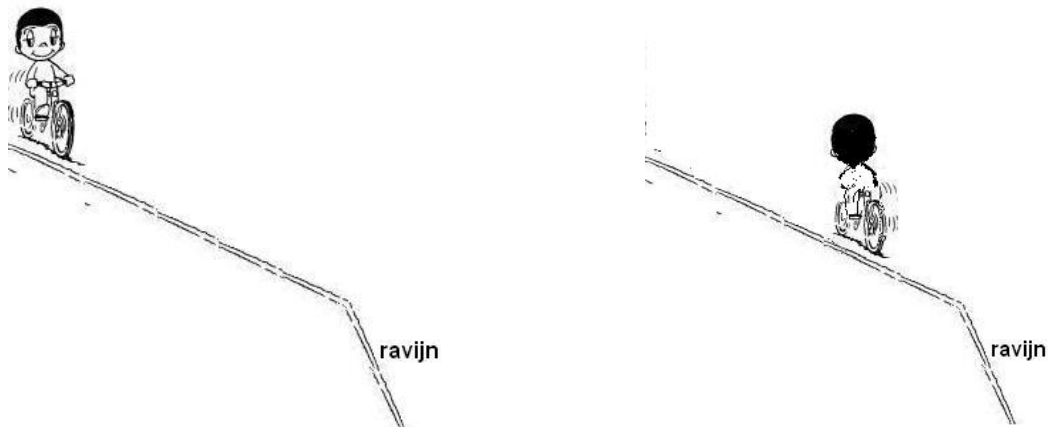
3. Wat moet ik doen om behouden te worden?

(Hand.3:19)

4. Wat is bekering?

a.(Hand.2:37,38)

b.(Hand.26:20b)

Bekering = omkeren op een weg waarop je vanzelf de verkeerde kant op gaat

Wat is zonde?!

Zondigen is: je doel missen. Je doel missen?! Wat voor doel dan? Het doel dat God met je leven heeft! Gods bedoeling is namelijk dat al het mooie dat je in je hebt, helemaal tot ontwikkeling komt voor Hem. Niet alleen voor het leven nu op aarde, maar ook voor het leven dat hierna komt. En zondigen is dus dat je dat doel niet bereikt. Weet je hoe dat gaat? 'k Zal het je uitleggen. Maar dan moet je eerst wel weten hoe je in elkaar zit.

In de eerste plaats heb je een geest. Dat is je "ik". Je geest dat ben je dus zelf.

Nu heeft je geest drie knechtjes: je gevoel, je wil en je verstand.

Je gevoel zorgt ervoor dat je blij kunt zijn of ergens zin in kunt hebben. Maar ook dat je verdrietig, boos of ongeduldig kan zijn, van iemand kunt houden en nog veel meer.

Met je verstand kun je allerlei dingen bedenken, begrijpen en onderzoeken. En ook plannen maken enzo.

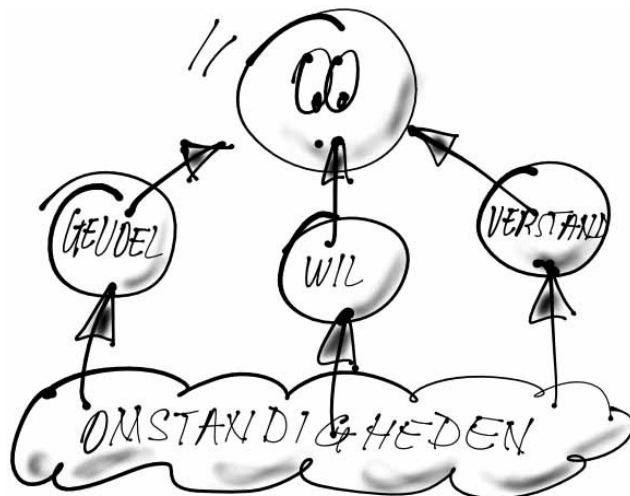
En met je wil kun je kiezen. Dus ja en nee zeggen, doorzetten, ergens mee ophouden of ergens tegen in gaan en dat soort dingen.

Nu kun je die drie knechtjes niet zien. Je gevoel, je wil en je verstand zijn onzichtbaar. Maar je hebt ook nog een lichaam met een groot aantal zichtbare knechtjes. Denk maar aan je handen, voeten, ogen, oren en noem maar op. Ook is je lichaam het huis waarin je geest en je drie onzichtbare knechtjes wonen.

Je geest is de baas in huis. Tenminste, dat is de bedoeling! Alleen weet je geest niet altijd wat hij doen moet. Dat vraagt hij dan aan zijn drie knechtjes. Hij gaat kijken waar zijn gevoel zin in heeft. Aan zijn verstand vraagt hij hoe hij dat het beste kan doen. En zijn wil gebruikt hij dan om ervoor te kiezen en het door de zichtbare knechtjes in zijn lichaam uit te laten voeren, snap je?

Maar hoe komen je drie knechtjes nu aan de weet wat er gebeuren moet? Nou, die worden heel erg beïnvloed door wat er allemaal om je heen gebeurt. Dus door de omstandigheden. Je ziet en hoort van alles en je maakt ook van alles mee: mooie dingen, lelijke dingen, smerige dingen en angstige dingen, het is maar net waar je allemaal naar kijkt en luistert en wat er zoal gebeurt in je omgeving.

Wie is er dan uiteindelijk de baas bij je? Je geest? Nee, want die luistert naar de drie knechtjes om te weten wat hij doen moet. Zijn de drie knechtjes dan de baas? Eigenlijk wel. Of misschien kun je nog beter zeggen dat de omstandigheden de baas zijn. Want daar luisteren de drie knechtjes naar.

'k Zal je even laten zien hoe dat werkt. Dennis heeft met zichzelf afgesproken dat hij nooit meer ruzie zal maken op school. Dat gebeurde namelijk nogal eens. Maar nu heeft iemand een smsje rondgestuurd met: "Dennis is de grootste viezerik die er op school rondloopt!"

Moet je 's kijken wat er nu bij hem gebeurt van binnen! Z'n gevoel is woedend natuurlijk. Wie heeft dat gedaan?! Dat gaat zijn verstand uitzoeken. Kevin kan het niet zijn want die doet zoiets niet. Pascal misschien? Ook niet, want daar heeft hij pas nog leuk mee gekletst. Wacht eens, Olaf natuurlijk weer! Die heeft hem al eens eerder zoiets geflikt! Zijn gevoel is nu in alle staten. Hoe kan hij hem dat betaald zetten? Z'n verstand werkt op volle toeren en komt op het idee om hem met een paar goede vrienden die Olaf ook niet uit kunnen staan, na schooltijd op te wachten en hem een flink pak slaag te geven. Z'n gevoel ziet dat natuurlijk helemaal zitten, met zijn wil hakt hij de knoop door en na schooltijd is Olaf inderdaad de klos. (Dat de politie er uiteindelijk aan te pas kwam, daar had hij eigenlijk niet zo op gerekend...)

Tja, zo gaat dat vaak met goede voornemens. Wanneer je je laat leiden door je drie onzichtbare knechtjes, dan komt er van je goede voornemens meestal niet veel terecht. Dan word je een speelbal van de omstandigheden. En het ergste is dat je dan het doel mist dat God met je leven heeft. En dat is zonde natuurlijk. Nee, het is de bedoeling dat je zelf, dus je geest, de baas blijft in huis.

Maar hoe kom je nu zo ver? Want zo makkelijk is dat niet met alles wat er elke dag op je afkomt! Dat is ook zo. Je geest is gewoon niet sterk genoeg om elke keer het goede te kiezen en dat dan ook te doen. Daardoor bereiken we ons doel ook niet.

Weet je hoe dat komt? Dat komt omdat we iets heel belangrijks missen. We zijn het contact met God kwijtgeraakt. Daarom zijn we zo slap en krachteloos. Zonder echt contact met God ben je net een afgebroken tak van een boom. Zo'n tak is nog niet dood, want als je hem op water zet, kunnen er zelfs nog blaadjes en bloemetjes aankomen. Denk maar aan kastanjetakken in het voorjaar in een vaas met water. Maar het doel van die takken, kastanjes voortbrengen, dat bereiken ze niet meer. Daarvoor is het contact met de boom nodig.

Met jou en mij is dat net zo. Zolang we geen echt contact met God hebben, missen we ons doel en komen de goede dingen die God graag wil dat we doen, niet tot ontwikkeling. En dat is dus zonde!

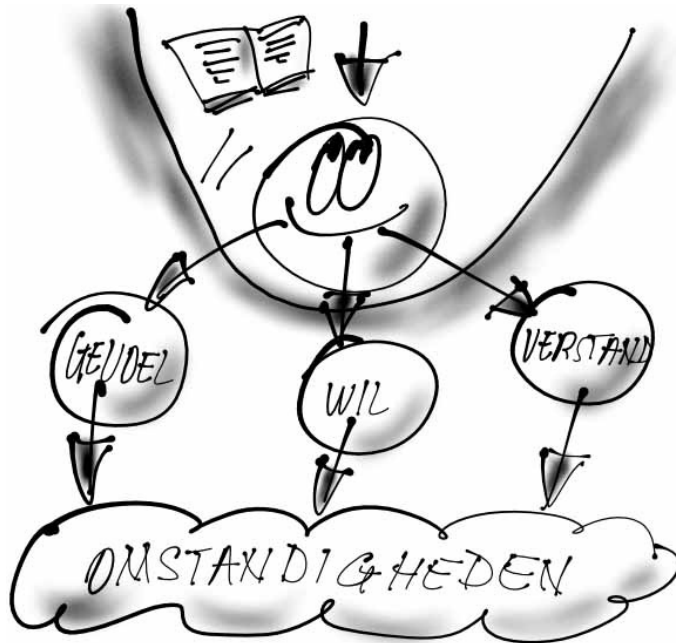
Maar hoe is dat dan gekomen dat we dat contact met God zijn kwijtgeraakt? Dat kwam omdat de eerste mensen de duivel zijn gaan geloven in plaats van God. Die duivel maakte ze wijs dat het veel verstandiger is om je eigen gang te gaan dan naar God te luisteren. Zelf was hij de eerste die dat deed en hij sleepte toen heel wat engelen met zich mee. Dat werden demonen, boze geesten. De eerste mensen traptten daar dus ook in. En niet alleen zij, maar bijna alle mensen na hen ook. Dus eigenlijk zijn de omstandigheden niet de baas over je gevoel, wil en verstand, maar de duivel die je wijs maakt dat het beter is om je eigen gang te gaan!

Wat moet je nu doen? Jezus uitnodigen in je leven! Die heeft de duivel overwonnen. Ook heeft hij de straf gedragen voor alles wat we als mensen verknoeid hebben doordat we onze eigen gang zijn gegaan. Ook voor de dingen die jij verkeerd hebt gedaan. Wanneer je Jezus in je leven uitnodigt, gaat er dus een streep door alles wat verkeerd is gegaan en komt hij met zijn Geest je leven binnen. Dan maakt zijn Geest contact met jouw geest. En samen met zijn Geest kun je dan dingen doen die je niet voor mogelijk houdt! Samen met de Geest van Jezus kun je echt de baas worden in huis. Dan gaan je gevoel, je wil en je verstand heel anders werken. Even terug naar dat voorbeeldje van daarnet.

Stel je voor dat Dennis Jezus heeft uitgenodigd in zijn leven. En Olaf stuurt weer zo'n stom smsje rond. Wat gebeurt er dan?

Het begint natuurlijk hetzelfde: z'n gevoel wordt kwaad, z'n verstand komt aan de weet wie het heeft gedaan en komt misschien wel weer met hetzelfde voorstel als van zoëven.

Maar dan bedenkt hij zich dat hij nu samen met Jezus de baas is in huis, en niet zijn gevoel of z'n verstand. Dat zijn heel goede knechtjes, maar bijzonder slechte baasjes!

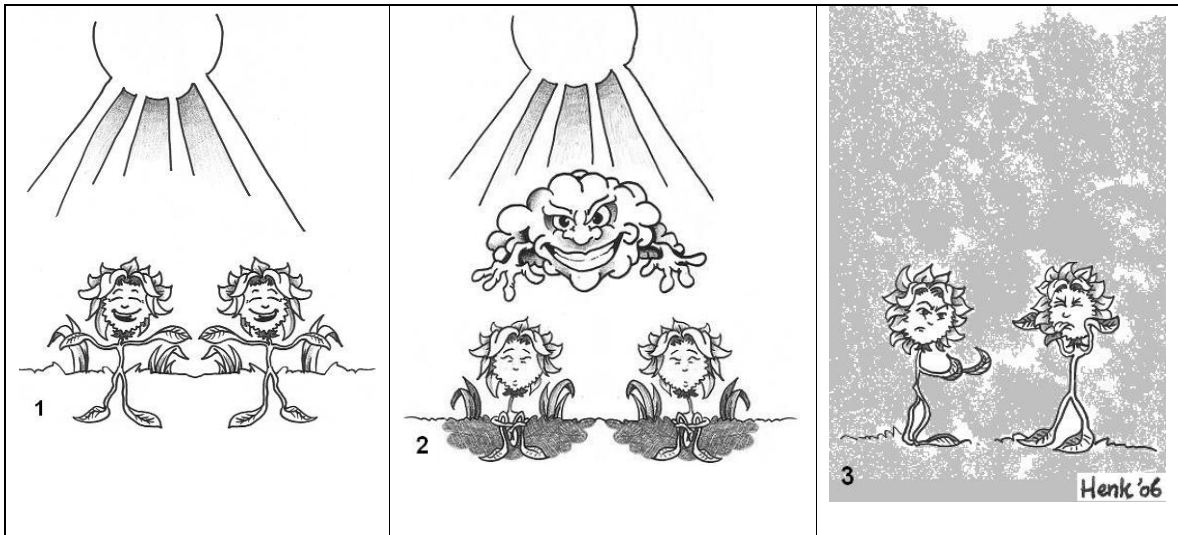
Samen met de Here Jezus zet hij eerst zijn verstand aan het werk. Die moet uitzoeken wat God in de Bijbel zegt over wat je moet doen wanneer ze je gemeen behandelen. En ja hoor, daar vindt hij iets over in een brief van een zekere Paulus. Die schreef in een brief aan de eerste christenen in Rome: "Neem geen wraak, vrienden, maar laat God je rechter zijn. Want er staat geschreven: Ik ben het die wraak neemt; ik zal het hun vergelden, zegt de Heer. Maar als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, en als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken. Daarmee brengt u hem in verlegenheid en maakt u hem beschaamd. Laat niet het kwade u overwinnen, maar overwin het kwade door het goede."

Met zijn verstand gaat hij nu begrijpen wat daarmee bedoeld wordt. Door de Geest van Jezus is het net alsof er in zijn verstand een lichtje gaat branden! Hij hoeft Olaf helemaal geen pak slaag te geven! Dat mag hij aan God overlaten en die kan dat heel wat beter dan hij! Zijn gevoel wordt er blij van! En tot zijn verbazing krijgt zijn gevoel er ook nog zin in om iets aardigs tegen hem te zeggen. Nou, die zal niet weten wat hem overkomt. Hij zal zich rot schamen wanneer hij merkt dat Dennis helemaal geen hekel aan hem heeft. Ja, op die manier kun je het kwade overwinnen door het goede! Wat een ontdekking! Dat is wel even wat anders dan je te laten overwinnen door het kwade. Want dan zijn er twee verkeerd bezig in plaats van één! En samen met de Here Jezus neemt zijn wil het besluit om het ook echt te gaan doen...

Je begrijpt natuurlijk wel dat het nog steeds heel makkelijk is om je drie knechtjes de baas te laten spelen. Ook al heb je de Here Jezus uitgenodigd in je hart! De duivel zit ook niet stil. Je moet gewoon leren om voortaan goed te kiezen: luister ik naar mijn gevoel, mijn wil en mijn verstand, of vraag ik aan de Here Jezus wat die ervan zegt. Zijn woorden hebben een enorme kracht. Wanneer je die laat inwerken op je gevoel, wil en verstand, dan gaan ze heel anders werken. Zo bereik je het doel dat God met je leven heeft en komt al het mooie dat je in je hebt helemaal tot ontwikkeling voor Hem! En als Jezus straks terug komt om Koning te worden over deze wereld, dan ben je daar helemaal klaar voor. Je hebt er geen idee van wat Hij dan met je van plan is! Maar dat is een ander onderwerp...

Auteur: Dick Baarsen

Verhaaltje

De drie plaatjes horen bij een verhaaltje.

Wat zou dat verhaaltje zijn?

Aan welke bijbelse geschiedenis doet je het verhaaltje denken?

Het offer van Abel

Waarom nam God het offer van Abel wel aan en dat van Kaïn niet ? Gen.4:3-7

Aangenomen kan worden dat zowel Kaïn als Abel van Adam en Eva gehoord hebben dat God na de zondeval dieren doodde om de mens te bekleden met de huiden van de dieren. Adam en Eva werden als het ware bekleed met de onschuld van het geslachte dier. Zij konden weer tot God naderen omdat het dier met zijn bloed betaald had. (Gen.3:11).

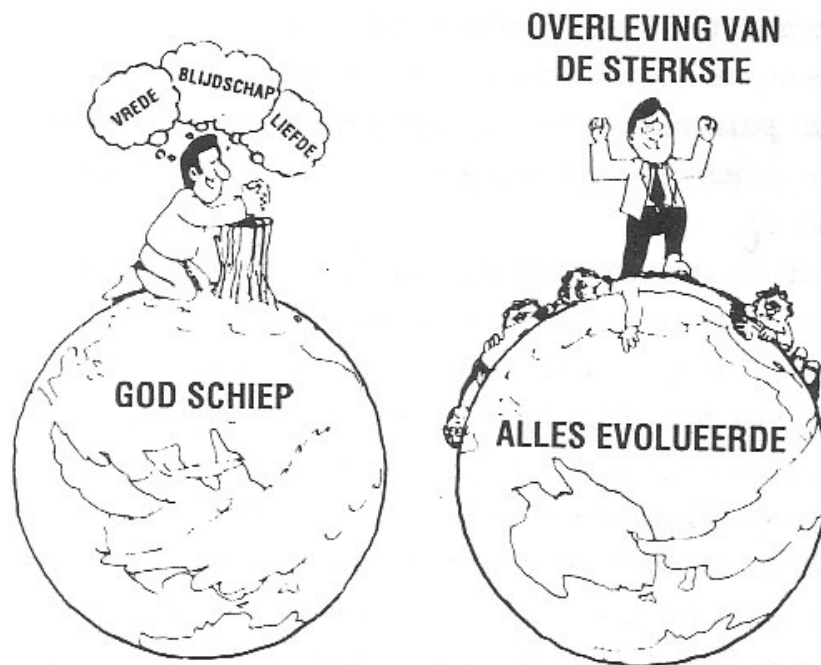
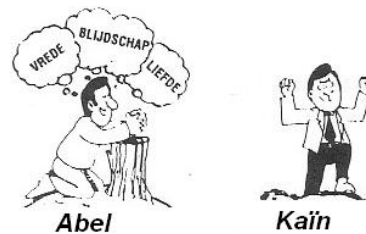
Later lezen we dat de huid van het brandoffer voor de priester was (Lev.7:8); daar kon deze zich mee bekleden.

De apostel Paulus schrijft: *“Want gij allen, die in Christus gedoopt zijt, hebt u met Christus bekleed”*. (Gal.3:27)

Abel heeft geloofd en ter harte genomen wat zijn ouders verteld hebben en bracht een bloedig offer om tot God te naderen. Hij accepteerde dat hij zondig was en niet zomaar tot God kon naderen, en toonde dat door een dier te slachten.

Kaïn bracht de vrucht van zijn eigen inspanning. In het Hebreeuws staat dat 'zijn gezicht verviel' (hij werd depressief) toen hij zag dat Abels offer aangenomen werd.

Mogelijk dat het te zien was bij Abel doordat hij de vrucht van de Geest vertoonde: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.

Schepping en zondeval in schema

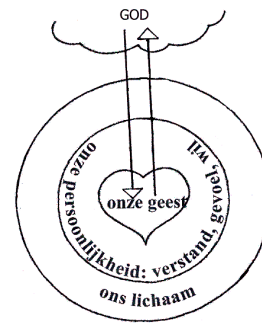
De mens naar Gods beeld geschapen:

Lichaam: lijkt op dat van dieren.

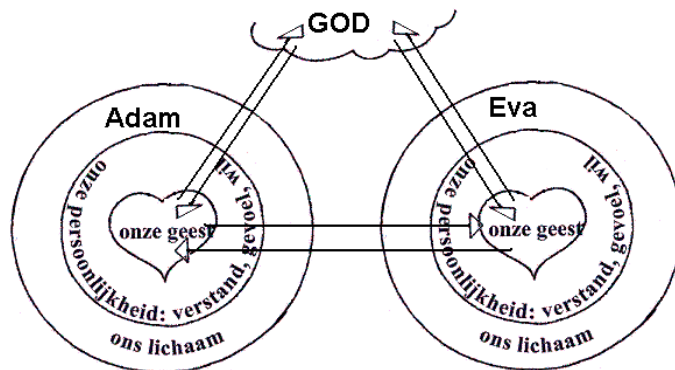
Geest: één met Gods Geest

Ziel: gevoel wil, verstand

Adam, Eva en God in de Hof van Eden: geestelijke eenheid

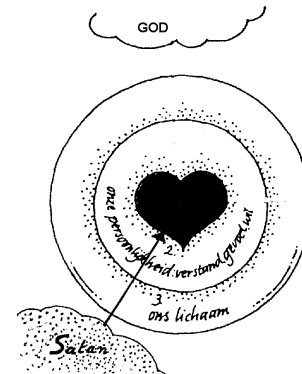

liefde
blijdschap
vrede
verdraagzaamheid
vriendelijkheid
goedheid
trouw
zachtmoedigheid
zelfbeheersing

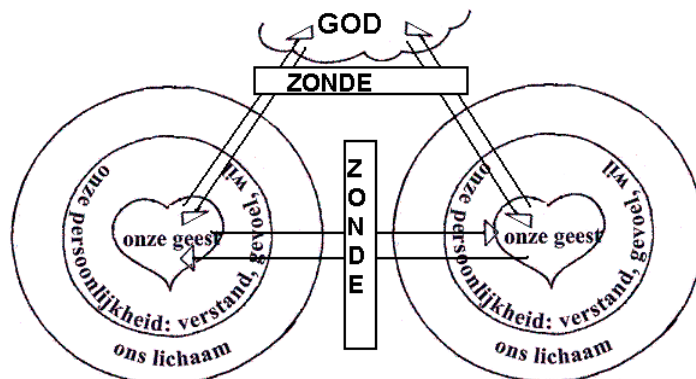

De Zondeval:
Er werd geluisterd naar een andere geest: satan.

Het geestelijke contact met God werd verbroken

Daardoor ontstaat er:
eenzaamheid
verdriet
pesten
ruzie
oorlog
hongersnood
armoede

Les 4 De Zondvloed

Leerdoel: Dat de kinderen leren beseffen dat er een oordeel is geweest, de Zondvloed, en dat er nog eens een oordeel zal zijn als de Here Jezus terugkomt.

Tegelijkertijd moeten de kinderen weten dat ze daarvoor niet bang hoeven te zijn als ze bij de Here Jezus horen, net als Noach.

Aspecten van het onderwijs:

21. Reden

De les over de Zondvloed is belangrijk voorafgaand aan de lessen over de evolutieleer.

De kinderen moeten weten waarom de Zondvloed er is geweest (oordeel), maar ook dat God toch weer verder is gegaan met de mensen die Hem lief hadden.

Bij de Here God is altijd een nieuw begin mogelijk, door de Here Jezus kun je altijd bij Hem terecht.

Dit alles moeten de kinderen goed weten, juist omdat ze op school met de evolutieleer worden geconfronteerd en dat de evolutieleer de Zondvloed en de gevolgen daarvan ontkent.

22. Inhoud van de onderwijsactiviteit

Gesprek met de kinderen over 'een nieuw begin' naar aanleiding van de Zondvloed.

De kinderen maken een werkblad met Chinese tekens die betrekking heeft op de Zondvloed.

Nabespreken werkblad.

23. Niveau voorkennis

Er zijn nu drie lessen van de lessenserie behandeld: De Schepping, De Hof van Eden en de Zondeval.

Hebben alle kinderen de lessen meegemaakt?

De kinderen kennen het juiste begrip van het woord 'zonde' en weten het verband te leggen tussen zonde en zondeval.

De kinderen weten dat door het offer van de Here Jezus, gestorven aan het kruis voor onze zonden er een weg terug is om het contact met God te herstellen, door middel van: zondebesef, berouw en schuldbelijdenis.

24. Relatie leerstof met de leefwereld van de kinderen

Platen meenemen over bouwvallen. Gesprek met de kinderen: Als iets een bouwval is geworden, ga je opnieuw beginnen.

Dode tak meenemen en een tak met knopjes. Gesprek met de kinderen: Bij de Here God is altijd weer een nieuw begin mogelijk door de Here Jezus.

25. Eindtermen

De kinderen weten dat er een oordeel is geweest (de Zondvloed) en dat er nog eens een oordeel zal zijn als de Here Jezus terugkomt.

De kinderen weten dat ze niet bang hoeven te zijn voor het oordeel als ze bij de Here Jezus horen, net als Noach.

De kinderen weten dat de Here God een plan heeft met deze wereld, maar dat wij mensen niet alles kunnen begrijpen.

Dat wanneer de kinderen geloven dat de Here Jezus voor hun zonden aan het kruis is gestorven en zij hun zonden willen belijden, ze mogen weten dat ze kind van God zijn.

26. Beoordeling kwaliteit ontwikkelings- en leerprocessen en leerresultaten

Hoe het werkblad wordt gemaakt en hoe de kinderen meedoen.

27. Beschikbare tijd

+/-45 minuten

Les 4 De Zondvloed; leerdoel & onderwijsaspecten

Tijd/ Fase	Activiteiten leerlingen	Activiteiten van mijzelf	Werkvormen Organisatie
	Kijken/ luisteren/ reageren	<u>Intro:</u> Meenemen van platen over bouwvallen en evt. een dode tak en een tak met knoppen. Kort gesprek met kinderen hierover (opnieuw beginnen/ een nieuw begin.)	Klassikaal
	Antwoorden Luisteren Evt. vragen stellen	<u>Inleiding:</u> Terugvragen vorige les. Het verhaal van de Zondvloed wordt kort en bondig verteld. Daarna vertellen wat de bedoeling is bij de verwerking. Eventuele vragen door de kinderen.	Klassikaal
	Opdrachtenblad(en) maken.	<u>Verwerking:</u> De kinderen mogen het werkblad gaan maken. Er zijn extra opdrachtenbladen voor kinderen die eerder klaar zijn.	Individueel
	Bijna stoppen/ daarna opruimen	<u>Afsluiting:</u> Kort van te voren aangeven hoeveel tijd er nog beschikbaar is, daarna stoppen en opruimen.	Klassikaal
	Reageren/ luisteren	<u>Evaluatie:</u> Nabespreking van het werkblad en evt. de andere bladen. Hoe vonden de kinderen dit om te doen? Was het moeilijk of gemakkelijk?	

Lesplan 4

Benodigheden:

- Platen over bouwvallen
- Evt. dode tak en een tak met knoppen.
- Werkbladen: 'Chinese tekens', 'Lettergram de Ark', 'De zondvloed; woordzoeker'.
- Achtergrondinformatie: 'Het oordeel: de zondvloed', 'Zondvloedverhalen', 'Gods plan na zondeval en zondvloed: de wet en Jezus'.

Intro:

Het meenemen van platen over bouwvallen en evt. een dode tak en een tak met knoppen. Hierover een gesprekje met de kinderen voorafgaand aan het verhaal van de Zondvloed. Wat doe je met een gebouw als het een bouwval is geworden? Antwoorden door de kinderen: bijv: dan ga je het gebouw afbreken en opnieuw bouwen.

Door de Zondeval en doordat er bij de mensen geen bekering plaatsvond, maar juist de zonden toenamen (het leven werd een bouwval, zo had God het niet bedoeld), volgde het oordeel, de Zondvloed. Maar de Here God begon opnieuw met de mensen die wel van Hem hielden en Hem wel gehoorzaam waren..

Door het meenemen van de dode tak en de tak met knopjes, is de insteek dat er steeds weer een nieuw begin is.

Dit doelt op het Verlossingswerk van de Here Jezus. Hij maakt dat er weer een nieuw begin mogelijk is en herstel met God de Vader, door berouw te tonen en zonden te belijden.

Inleiding:

Terugvragen van de vorige les en daarna is belangrijk dat het verhaal van de Zondvloed kort en bondig aan de orde komt.

Daarna wordt de kinderen verteld wat de bedoeling is bij de verwerking.

Verwerkingsideeën:

- Werkblad: Chinese tekens.
- Lettergram de Ark.
- De Zondvloed; woordzoeker.
- Opdrachtenbladen: Zonde, Zonde en Bekering (zie les 3).

Opmerkingen:

Bij het werkblad 'Chinese tekens' zullen de kinderen hulp nodig hebben en zal ook het mogelijke verband met de geschiedenissen uit Genesis geïntroduceerd moeten worden. Dat kan door bijvoorbeeld bij het teken 'Begeren' als volgt:

Dit Chinese karakter bestaat uit 2 andere karakters.

bomen en

vrouw

Aan welke bijbelse geschiedenis denken jullie bij de combinatie: bomen, een vrouw en begeren?

Lettergram de Ark

N	O	A	C	H	V	E	E	R
A	R	T	H	I	P	G	D	A
R	A	J	A	F	E	T	H	A
A	S	E	M	G	K	E	N	F
R	E	G	E	N	B	O	O	G
A	R	E	I	N	E	G	E	N
T	.	D	U	I	F	7	:	12

Zoek de woorden op en streep de letters door.

- bouwer van de ark
- zijn eerste zoon
- zijn tweede zoon
- zijn derde zoon
- de berg waarop de ark landde
- het middel waarmee de ark waterdicht gemaakt werd
- de eerste vogel die uitgelaten werd
- de tweede vogel die uitgelaten werd
- dieren die met zijn zevenen in de ark gingen warendieren
- het teken dat Noach later kreeg

De letters die overblijven geven aan hoe lang het regende en de tekst waar dat staat.

De Zondvloed; woordzoeker

Streep de aangegeven woorden weg.

Van de letters die overblijven kunnen woorden gemaakt worden.

Deze woorden moeten ingevuld worden op de stippeltjes in de bijbeltekst onder de puzzel.

w	a	t	e	r	v	l	o	e	d
p	b	o	o	g	e	n	a	d	e
l	n	g	i	a	r	k	r	n	v
a	o	l	ij	f	b	l	a	d	e
s	a	j	b	o	o	s	r	d	e
r	c	a	e	r	n	d	a	c	r
e	h	f	w	a	d	u	t	h	t
g	s	e	m	a	o	l	o	a	i
e	l	t	k	f	e	f	p	m	g
n	n	h	v	e	n	s	t	e	r

ararat

ark

boos

cham

duif

genade

jafeth

noach

olijfblad

plasregen

raaf

sem

top

veertig

venster

verbond

watervloed

En God zei: "Mijn heb Ik gegeven"

Deze tekst staat in: _____

Chinese tekens

De chinezen hebben een heel bijzondere schrijftaal; geen letters maar tekens.

Deze tekens gebruiken zij al meer dan 4000 jaar lang.

Het lijkt er op dat de tekens iets te maken hebben met de schepping en de zondvloed.

Probeer iets van het raadsel te ontdekken.

土 stof	口 mond	ノ levend	之 lopen	田 tuin	林 bomen	ム geheim	女 vrouw
一 aarde	シ water	舟 vat	升 samen	广 bedekking	儿 persoon	八 acht	共 totaal

Welke woorden kun je vinden in de volgende karakters:	
婪 Begeren	
告 Spreken	
船 Boot	
洪 Vloed	
造 Scheppen	
鬼 Duivel	

De Ark

Afmetingen:

1 el = ongeveer ½ meter

lengte 300 el = 150 meter

breedte 50 el = 25 meter

hoogte 30 el = 15 meter

De inhoud komt overeen met 569 wagons.
Daar zouden gemakkelijk 50.000 schapen in kunnen en
dan bleef nog het grootste deel van de wagons leeg.

Konden alle dieren in de Ark?

- Er hoefden alleen vertegenwoordigers van een soort gered te worden.
Bijvoorbeeld niet alle verschillende honden of kippen of poezen hoefden mee in de ark, want uit één paar kunnen alle verschillende rassen ontstaan.
- Waterdieren hoefden niet in de ark.

Bron:

<http://www.christiananswers.net/q-eden/edn-c013.html>

Zondvloedverhalen

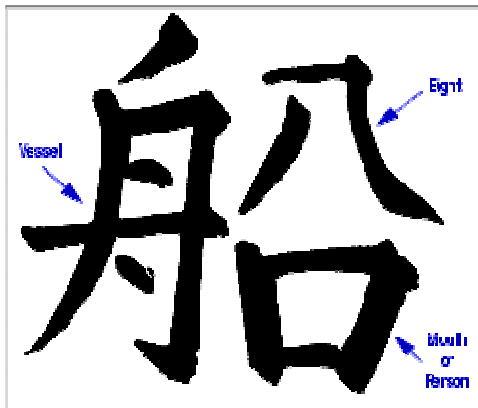
Van over de hele wereld zijn er zo'n 270 zondvloedverhalen verzameld. Vele geleerden bevestigen dat bijna alle groepen van de mensheid zondvloedverhalen kennen.

Het meest bekende niet bijbelse zondvloedverhaal staat in het Gilgamesj epos, een opmerkelijk literair werk uit het oude Babylon. Het werd ontdekt tijdens archeologische opgravingen in de beroemde bibliotheek van de Assyrische koning Assurbanipal in Ninevé. De bibliotheek dateert uit de zevende eeuw voor Christus. Het epos staat op 12 kleitabletten met spijkerschrift en is in het Akkadisch, een semitische taal, geschreven. De held van het verhaal, Gilgamesj, is op zoek naar het eeuwige leven en ontmoet Utnapisjtim. Hem is het eeuwige leven geschonken omdat hij mens en dier heeft gered tijdens de grote zondvloed.

De oude Grieken kenden ook het concept van een zondvloed. De held uit hun zondvloedverhaal, Deucalion, kreeg het advies van zijn vader om een ark te bouwen omdat de god Zeus van plan was om de mensheid te vernietigen. Deucalion en zijn vrouw gingen aan boord van de ark nadat ze voorraden hadden aangelegd. Zeus veroorzaakte zulke geweldige regens dat het grootste deel van Griekenland in negen dagen werd weggespoeld. De meeste mensen kwamen om, met uitzondering van enkelingen die naar de hoge bergen waren gevluht. Ook Deucalion overleefde de zondvloed in zijn ark.

(uit: Roth; Oorsprong. Uitg.Groen ISBN 9058293068)

Genesis verborgen in Chinese tekens?

Het Chinese karakter voor boot. Het Klassieke Chinese schrift is rond 2500 v.Chr. ontstaan en is een van de oudste bekende talen. Deze “woorden,” die worden geschreven als pictogrammen, zijn vaak opgebouwd uit kleinere symbolen die allemaal een betekenis hebben en tezamen een gebeurtenis uitbeelden. Het oude Chinese karakter voor boot bijvoorbeeld, staat hiernaast afgebeeld en bestaat uit symbolen voor “vaartuig”, “acht”, en “mond” of “mens”. Waarom zouden de oude Chinezen een boot omschrijven als een “acht-persoons vaartuig”? Hoeveel personen waren er aan boord van de Ark?

<http://home.hetnet.nl/~genesis/Deel1/Geo136.htm>

Zie ook: Bijbel en Wetenschap; Mei 2000, nr 219 en Augustus/September 2000, nr. 221

Gods plan na zondeval en zondvloed: de wet en Jezus Christus

In de Hof van Eden kon de mens de verzoeking van de satan niet weerstaan en werd de mens ongehoorzaam. Satan de tegenstander van God kreeg macht over de mensen. Het gevolg was dat de mensen steeds slechter werden. Ze gedroegen zich als 'beesten'.

de HERE bekeek met afkeer het zondige gedrag van de mensen. Van al hun voornemens zag Hij dat de opzet boos was. Zijn onderdanen ontspoorde en Hij was er intens verdrietig over. (Gen.6:5,6 Het Boek)

In de loop van de tijd werden de mensen steeds slechter en gewelddadiger in de ogen van God. Met al die slechtheid en verdorvenheid voor ogen zei Hij tegen Noach: "Ik heb besloten de hele mensheid uit te roeien, want zij is de schuld van alle geweld en slechtheid. Ja, Ik zal de bewoners van de aarde vernietigen. (Gen.6:12,13 Het Boek)

Het volk Israël.

De nakomelingen van Noach werden weer afgodendienaars. Daarom koos de Here God Abraham uit, om de voorvader van het volk Israël te worden.

Jozua sprak hen toe: "De HERE, de God van Israël, zegt: 'Uw voorouders hebben lang geleden ten oosten van de Eufraat gewoond. Zij vereerden andere goden, ook Terah, de vader van Abraham en Nahor.

Ik haalde uw voorvader Abraham weg uit dat land aan de overkant van de rivier, leidde hem naar het land Kanaän en gaf hem door zijn zoon Isaäk vele nakomelingen. (Jozua 24:2,3)

Aan het volk Israël werd de Wet gegeven als een richtlijn voor hun leven om naar de wil van God te leven.

De Thora beoogde de vrijheid van de mens.

De "Tien Geboden" hebben als opschrift een afkondiging van vrijheid:

Ik ben de Here, uw God, die u uit het land Egypte, uit het diensthuis, geleid heb. (Ex.20:1,2).

De geboden zijn als het ware borden om ons te waarschuwen voor de geestelijke machten die ons omringen.

Evenals in de Hof van Eden de Here God Adam waarschuwde voor het gevaar dat dreigde achter de boom van kennis van goed en kwaad.

Hij waarschuwde de mens: "Je mag van alle bomen in de hof eten, maar niet van de boom van de kennis van goed en kwaad. Want als je daarvan eet, zul je zeker sterven." (Gen.2:16,17 Het Boek)

De geboden zijn te vergelijken met de waarschuwingsborden bij de kooien van roofdieren in de dierentuin. Wanneer we te dicht bij de kooien komen, worden we door de wilde dieren gegrepen.

Wanneer we de tien geboden overtreden worden we gegrepen door deze boze geesten en worden we er een slaaf van.

Elke mens die echt probeert de geboden op te volgen komt tot de ontdekking dat het niet lukt. We ontdekken dat er een macht in ons is, die ons belemmert de goede norm op te volgen. Maar we kunnen vrij worden:

Gode zij dank door Jezus Christus, onze Here (Rom.7:25).

Wanneer we onze zwakheid erkennen en accepteren dat Jezus Christus daarvoor de straf gedragen heeft komt Hij met zijn Heilige Geest in ons en zijn we in staat aan de verzoeking weerstand te bieden.

De kennis van Christus doet ons ontkomen aan het verderf dat door de begeerte in de wereld heerst. (2Petr. 1:4)

Les 5 Evolutie, niet natuurwetenschappelijk te bewijzen; leerdoel & onderwijsaspecten

Les 5 Evolutie; niet natuurwetenschappelijk te bewijzen

Leerdoel: Duidelijk maken dat wat we menen te zien bepaald wordt door wat we ervan weten en wat we willen zien. Duidelijk maken dat God oneindig veel groter is dan een mens en wij Hem met ons verstand niet kunnen bevatten. God is Geest.

Duidelijk maken dat er verschil is tussen technische wetenschap en historische wetenschap.

Aspecten van het onderwijs:

28. Reden

Kinderen moeten weten dat het niet technisch te bewijzen is of de mens op aarde is gekomen door schepping of door evolutie, want het is een gebeurtenis uit het verleden. Technisch betekent dat er proeven/experimenten uitgevoerd kunnen worden die te herhalen zijn. Dit is bij de schepping en evolutie beide niet het geval. Ook al wordt bij de evolutieleer beweerd dat deze wetenschappelijk te bewijzen is. In schoolboeken voor het voorgezet onderwijs wordt geprobeerd met fouten de evolutietheorie aannemelijk te maken.

Je hebt de keuze: geloven wat de evolutie leer verteld over de wordingsgeschiedenis van de mens, of geloven wat er in de Bijbel staat.

Geloof je in de evolutietheorie, dan kun je geen antwoord geven op de volgende belangrijke vragen:

-Waar kom je vandaan?

-Waarom ben je hier?

-Waar ga je heen als je sterft.

Geloof je in de Bijbel, dan heb je wel antwoorden op die belangrijke vragen. Dan mag je weten dat God je uit liefde geschapen heeft en een plan met je leven heeft.

29. Inhoud van de onderwijsactiviteit

De kinderen beantwoorden vragen naar aanleiding van werkblad 1:1a: Onze gedachten bepalen wat we zien. (Mogelijke uitvoeringsvormen: Reclamebord van karton met vraag aan de ene kant en antwoord op de andere kant, of powerpointpresentatie) + 1b: Hoe willen we naar de natuur kijken?

De kinderen beantwoorden vragen naar aanleiding van werkblad 2: Wie is God. Vragen: 1: Wat weet een beeldhouwer allemaal van zijn beeld. 2: Wat vind je het belangrijkste verschil tussen een aap en een mens? Antwoorden van beide vragen op het bord schrijven.

De kinderen kijken naar een proefje en beantwoorden de vragen van opdrachtenblad 3: Er zijn soorten wetenschap.

30. Niveau voorkennis

De kinderen zijn bekend met de lessen: Schepping, Hof van Eden, Zondeval en Zondvloed. Hebben alle kinderen de lessen meegemaakt?

Wat weten de kinderen over de evolutieleer?

31. Relatie leerstof met de leefwereld van de kinderen

De kinderen door zonnebrillen te laten kijken met verschillende kleuren glazen.

Door drie bakken water met verschillende temperatuur neer te zetten, koud, lauw, warm. De kinderen houden de linkerhand in de bak met koud water en de rechterhand in de bak met warm water. Daarna beide handen in de bak met lauw water. De linkerhand voelt het water warm en de rechter koud.

Conclusie van beide: waarnemen is niet onbevooroordeeld.

Demonstratie: Verkleuring van rodekoolsap

32. Eindtermen

De kinderen begrijpen dat wat we menen te zien bepaald wordt door wat we ervan weten en wat we willen zien.

De kinderen weten dat je wat er in de Bijbel staat en de evolutieleer beide moet geloven, omdat beide niet technisch te bewijzen zijn.

De kinderen weten dat door geloof in de Bijbel je het antwoord hebt op belangrijke levensvragen als; Waar kom je vandaan, Waarom ben je hier, Waar ga je heen als je sterft. Deze antwoorden zijn er bij de evolutieleer niet.

33. Beoordeling kwaliteit ontwikkelings- en leerprocessen en leerresultaten

Op de manier hoe de kinderen meedoen. Elke antwoorden/ reacties geven ze. Wat hebben ze er aan het eind van de les aan over gehouden?

34. Beschikbare tijd

+/- 45 minuten

**Les 5 Evolutie, niet natuurwetenschappelijk te bewijzen;
leerdoel & onderwijsaspecten**

Tijd/ Fase	Activiteiten leerlingen	Activiteiten leerkracht	Werkvormen Organisatie
	Kijken/ luisteren/ ervaringen opdoen	<u>Intro:</u> Meenemen van zonnebrillen met verschillende kleuren glazen. Drie bakken met water neerzetten met verschillende temperatuur, koud, lauw en warm. Kinderen door de brillen laten kijken en het proefje met het water laten doen.	Klassikaal
	Luisteren/ antwoorden	<u>Inleiding:</u> Praten met de kinderen over de proefjes die net gedaan zijn. Klopt het altijd wat wij waarnemen? Daarna vertellen wat de bedoeling is van de les.	
	Evt. vragen stellen	Aan welke werkbladen wordt nu aandacht besteed? Kinderen mogen eventueel vragen stellen voordat er begonnen wordt.	
	Vragen beantwoorden.	<u>Verwerking:</u> Bij werkbladen 1: 1a: Onze gedachten bepalen wat we zien: -Reclamebordjes van karton met vraag aan de ene kant en antwoorden op de andere kant. (Plaatjes) -Of powerpointpresentatie.	
	Vragen beantwoorden	1b:Hoe willen we naar de natuur kijken?: Twee kolommen op het bord: Schepping en Evolutie en proberen de kinderen antwoorden te laten geven. Bij werkblad 2: Wie is God? Antwoorden op het bord schrijven van de vragen: -Wat weet een beeldhouwer allemaal van zijn beeld? -De Bijbel zegt dat God de dieren als verschillende soorten geschapen heeft, maar dat de mens naar Gods beeld geschapen is. Wat vind je het belangrijkste verschil tussen een aap en een mens?	
	Kijken / vragen beantwoorden	Bij werkblad 3: Er zijn soorten wetenschap. -Demonstreren verkleuring van rodekoolsap. Vragen: Zouden jullie dat ook kunnen? Zou de proef herhaald kunnen worden? Hoe kun je dat zeker weten? (antwoord: door te doen.) Wat voor soort wetenschap is dit? (antwoord: "technische" wetenschap: herhaalbaar.) -Verhaaltje uit verleden vertellen. Hoe is het na te gaan of het waar is? (antwoord: "historische wetenschap: niet herhaalbaar. Niet zo zeker te bewijzen.	
	Bijna stoppen/ daarna opruimen	<u>Afsluiting:</u> Kort van te voren aangeven hoeveel tijd er nog beschikbaar is, daarna stoppen en opruimen.	
	Reageren/ vragen stellen.	<u>Evaluatie:</u> Nabespreking van de onderwerpen met de kinderen. Hoe vonden de kinderen het? Belangrijk om goed in de gaten te houden of er vragen bij de kinderen leven. Indien mogelijk gelijk beantwoorden en anders duidelijk aangeven dat het de volgende keer wordt behandeld. Wel in de gaten houden of het desbetreffende kind er dan wel is. Anders nog individueel met het kind praten.	

Les 5 Evolutie, niet natuurwetenschappelijk te bewijzen; lesplan

Lesplan

Benodigdheden:

- Zonnebrillen met verschillende kleuren glazen.
- Drie bakken water met verschillende temperatuur; koud, lauw en warm.
- Karton voor de reclamebordjes +touwtjes of elastiekjes.
- Schoolbord/krijt.
- Rodekoolsap, water en een druppel afwasmiddel.
- Werkbladen: zie verwerkingsideeën
- Achtergrondinformatie.

Intro:

De kinderen door zonnebrillen laten kijken met verschillende kleuren glazen.
Drie bakken water met verschillende temperatuur;koud, lauw en warm neerzetten.
De kinderen houden de linkerhand in de bak met koud water en de rechterhand in de bak met warm water. Daarna beide handen in de bak met lauw water. De linkerhand voelt het water warm en de rechter koud.
Conclusie van beide: waarnemen is niet onbevooroordeeld.
Gesprekje met de kinderen: klopt het altijd wat wij waarnemen?

Inleiding:

Voordat deze les wordt gegeven is het belangrijk dat de eerste vier lessen aan bod zijn geweest.
Terugvragen naar de eerste vier lessen. Kort samenvatten voor de kinderen die er niet waren.
Wat weten de kinderen over de evolutie?

Verwerkingsideeën:

Werkbladen: - Onze gedachten bepalen wat we zien.
- Hoe willen we naar de natuur kijken?
- Wie is God?
- Er zijn drie soorten wetenschap.

Het uitwerken van de werkbladen kan op verschillende manieren. Er zijn suggesties gegeven in het uitgewerkte lesschema.

U kunt ook meerder lessen aan dit onderwerp besteden.

De antwoorden staan op de werkbladen.

Opmerkingen:

Bij het werkblad: Er zijn soorten wetenschap, wordt de verkleuring van rodekoolsap gedemonstreerd. Inplaats van afwasmiddel kunt u ook zout, suiker, soda, 7-up,schoonmaakazijn, citroen of ammonia gebruiken.

Nadat het blad is behandeld kan het blad ook meegegeven worden, zodat de kinderen het proefje thuis ook nog eens kunnen doen.

De printvriendelijke versie: Schepping of Evolutie; wat geloof jij? Sluit aan bij deze les(sen) en kan aan de kinderen meegegeven worden.

Les 5 Evolutie, niet natuurwetenschappelijk te bewijzen; verwerkingsideeën

Verwerkings ideeën; bij brochure 'Evolutie of Schepping; wat geloof jij'

1. Onze gedachten bepalen wat we zien

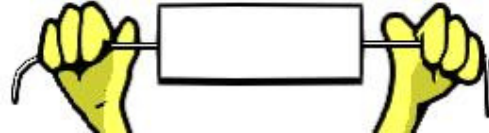
(zie PP-presentatie waarnemen <http://home.planet.nl/~hoek0153/Powerpointpresentaties.html>)

Doel: duidelijk maken dat wat we menen te zien bepaald wordt door wat we ervan weten en wat we willen zien.

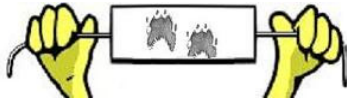
Denk na! Wie zal in een bos meer zien: een boswachter of een kind dat altijd in een stad gewoond heeft?

Mogelijke uitvoeringsvormen

- Reclamebord van karton met vraag aan de ene kant en antwoord aan andere kant.
(of powerpointpresentatie)

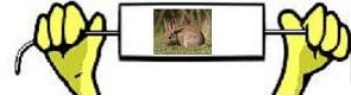

Bijvoorbeeld bij vraag 3

De kinderen zullen met allerlei antwoorden komen.

Voor het antwoord van de boswachter de andere kant van het spanbord laten zien.

Vraag 1

Waaraan denk jij als je het volgende ziet?

Antwoord 1

De boswachter denkt bij deze sporen aan: een everzwijn

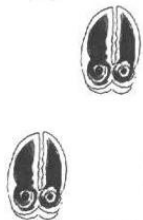

Vraag 2

Antwoord 2

Waaraan denk jij als je het volgende ziet?

De boswachter denkt bij deze sporen aan: een ree

Les 5 Evolutie, niet natuurwetenschappelijk te bewijzen; verwerkingsideeën

Vraag 3

Waaraan denk jij als je het volgende ziet?

Antwoord 3

**De boswachter denkt bij deze sporen aan:
een konijn**

Vraag 4

Waaraan denk jij als je het volgende ziet?

Antwoord 4

**De boswachter bij dit spoor aan:
vluchtende reeën**

Vraag 5

Waaraan denk jij als je het volgende ziet?

Antwoord 5

De boswachter denkt aan: uil (uilebal)

Les 5 Evolutie, niet natuurwetenschappelijk te bewijzen; verwerkingsideeën

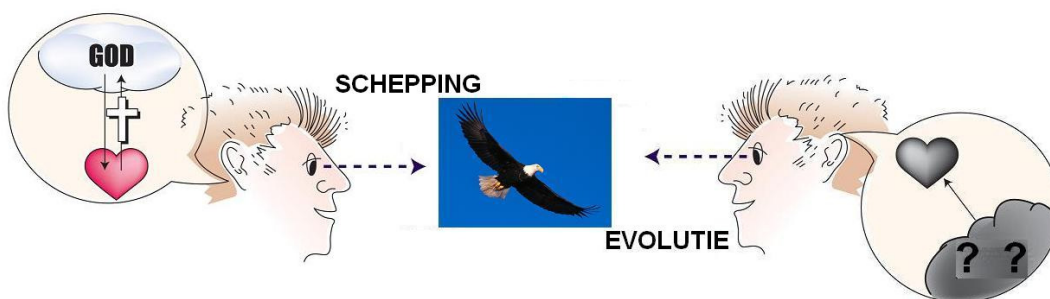
Hoe **willen** we naar de natuur kijken?

Op het bord twee kolommen en proberen de kinderen antwoorden te laten geven.

Schepping	Evolutie
	
We willen het volgende zien:	We willen het volgende zien:

De antwoorden kunnen zijn:

Schepping	Evolutie
	
We willen het volgende zien:	We willen het volgende zien:
Alles is geschapen, gemaakt. Het is uiterst snel gegaan. Soorten zijn apart geschapen Een geestelijk begin: God sprak. De mens draagt Gods beeld, met het vermogen lief te hebben. Zonde heeft het leven verstoord; De dood is de vijand van het leven. In het begin was het goed, er was geen dood of pijn.	Alles is vanzelf ontstaan. Het is uiterst langzaam gegaan. Soorten kwamen uit elkaar voort. Een stoffelijk begin: de oerknal. De mens is een veredeld dier, met oerdrift tot voortplanting (seks). Natuurlijke selectie doet pijn. Doodgaan hoort er gewoon bij. Het hele leven was altijd al: opgaan, blinken en verzinken.

Les 5 Evolutie, niet natuurwetenschappelijk te bewijzen; verwerkingsideeën

2. Wie is God?

Doel: duidelijk maken dat God oneindig veel groter is dan een mens en wij Hem met ons verstand niet kunnen bevatten. God is Geest.

Vraag:

Wat weet de beeldhouwer allemaal van zijn beeld?

Antwoorden op bord schrijven:

Wat weet de beeldhouwer dat het voorwerp niet weet:
soort materiaal waarvan het gemaakt is
het doel waarvoor het dienst
waarom er stukken afgehakt worden

Denk na!

De Bijbel zegt dat God de dieren als verschillende soorten geschapen heeft, maar dat de mens naar Gods beeld geschapen is.

Wat vind je het belangrijkste verschil tussen een aap en een mens?

De antwoorden op bord schrijven.

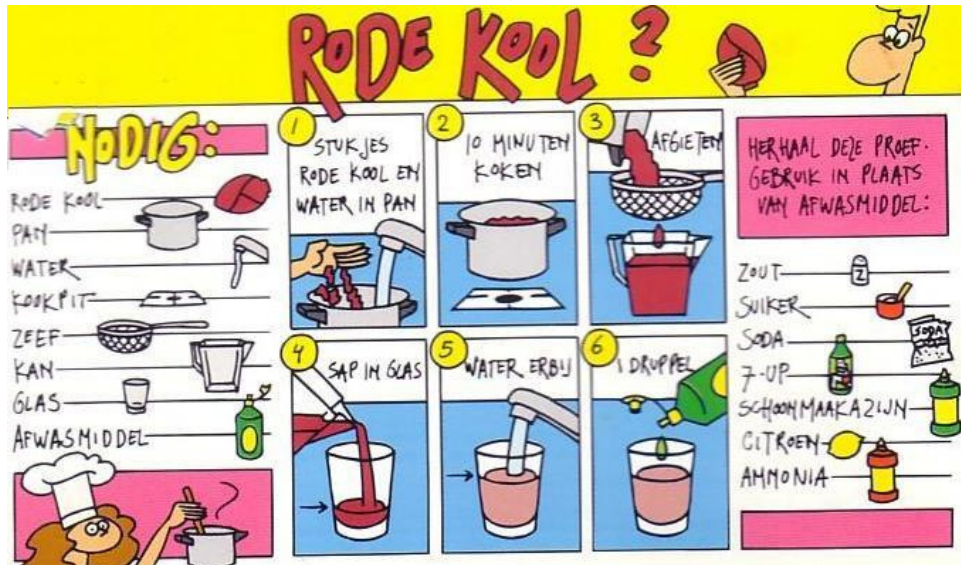
Een aap kan niet:	Een mens:
praten, lachen, schrijven	kan praten, lachen, schrijven
heeft geen geweten	weet wat goed en kwaad is
kan niet tegen instinct in handelen	heeft een geweten
tegen lichaam in handelen (bv vasten)	kan tegen zijn hormoonstelsel in handelen

Les 5 Evolutie, niet natuurwetenschappelijk te bewijzen; verwerkingsideeën

3. Er zijn soorten wetenschap

Doel: duidelijk maken dat er verschil is tussen empirische wetenschap en historische wetenschap.

1. Demonstreren: Verkleuring van rodekoolsap

Vragen:

Zouden jullie dat ook kunnen?

Zou de proef morgen herhaald kunnen worden?

Hoe kun je dat zeker weten? (=> antwoord: door te doen.)

Wat voor soort wetenschap is dit? (=> "technische" wetenschap: herhaalbaar.)

2. Verhaaltje uit verleden vertellen.

Toen ik klein was ben ik eens in een boom geklommen.... en er uit gevallen.

Hoe is na te gaan of het waar is?	Mogelijke tegen argumenten:
Vragen aan iemand die het gezien heeft.	was alleen.
Vragen aan moeder.	heb niets verteld; want mocht eigenlijk niet.
Littekens	kunnen andere oorzaak hebben.
Dagboek	is dat waar?

Conclusie: "historische" wetenschap: niet herhaalbaar. Niet zo zeker te "bewijzen".

Denk na! De evolutietheorie geeft een verklaring over iets dat miljoenen jaren geleden gebeurd zou zijn. Is dat een technische wetenschap of is het een historische wetenschap?

Antwoord: historische wetenschap.

Les 6 Evolutie; een geloof

Leerdoel:

Duidelijk maken dat er een natuurlijke wetmatigheid is dat alles vanzelf tot wanorde vervalt en de evolutieleer daarmee in tegenspraak is.

Verduidelijken van begrippen; fossielen, sedimenten, polystrate fossielen enz.

Attenderen op mogelijke fouten/vergissingen in schoolboeken.

Duidelijk maken dat de christelijke normen en waarden gebaseerd zijn op de Bijbel.

Attenderen dat door geloof in de Bijbel er antwoorden zijn op de volgende belangrijke levensvragen: Waar kom je vandaan?; Waarom ben je hier?; Waar ga je heen als je sterft? Deze antwoorden zijn er bij de evolutietheorie niet.

Aspecten van het onderwijs:

35. Reden

-Kinderen moeten weten dat wetenschap bedrijven een feilbaar menselijk bedrijf is. Feiten kunnen op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Afhankelijk van de vooronderstellingen kan men een verschillende theorie opstellen om de feiten te verklaren. We moeten respect hebben voor de verschillende meningen.

-Kinderen moeten weten dat wij in staat zijn om met ons verstand te begrijpen hoe groot God is, door naar Zijn schepping te kijken. Rom.1:20. Daarin staat: Want hetgeen van Hem niet gezien kan worden, zijn eeuwige kracht en goddelijkheid, wordt sedert de schepping der wereld uit zijn werken met verstand doorzien, zodat zij geen verontschuldiging hebben.

-De kinderen moeten weten dat de christelijke normen en waarden zijn gebaseerd op de Bijbel en dat ze niet gebaseerd kunnen worden op de evolutietheorie.

De kinderen moeten weten dat door het geloof in de Bijbel er antwoorden zijn op de belangrijkste levensvragen en dat die antwoorden er bij de evolutietheorie niet zijn.

36. Inhoud van de onderwijsactiviteit

De kinderen krijgen het werkblad: wat gaat vanzelf? Of er worden op het bord voorbeelden van opbouw en verval getoond en naar aanleiding hiervan worden de kinderen gevraagd, wat vanzelf gaat en wat inspanning (energie) kost.

De kinderen gaan zelf een "fossiel" maken + bespreking werkblad: Fossielen die door verschillende aardlagen heen steken.

De kinderen kijken naar een demonstratie: sedimentlagen / de kinderen doen zelf de proef met de verschillende soorten zand.

Gesprek met de kinderen naar aanleiding van het werkblad: fouten in schoolboeken.

Bespreking: Uitgaande van het geloof in de Bijbel of het geloof in de evolutie: de vraag: "Wat voor verschil maakt het uit op ons gedrag. Blz.29: verwerkingsideeën.

De vorige les zijn de 'levensvragen' besproken, dit nog weer aanhalen.

37. Niveau voorkennis

Hebben de kinderen de vijf voorgaande lessen meegemaakt? Wat weten ze nog en wat hebben ze er voor zichzelf aan overgehouden.

38. Relatie leerstof met de leefwereld van de kinderen

Door zelfgemaakte "fossielen" mee te nemen.

Door een pot/ potten met sedimentatie mee te nemen.

39. Eindtermen

De kinderen weten dat wetenschap bedrijven een feilbaar menselijk bedrijf is en per definitie eenzijdig, beperkt en onvolledig.

De kinderen weten dat wat betreft de evolutietheorie achterhaalde gegevens in schoolboeken staan.

De kinderen begrijpen dat feiten op verschillende manieren geïnterpreteerd kunnen worden.

De kinderen weten dat er respect moet zijn voor verschillende meningen, maar dat christelijke normen en waarden gebaseerd zijn op de Bijbel.

De kinderen weten dat Gods grootheid in de schepping gezien kan worden.

De kinderen kunnen onderscheiden dat de Bijbel wel en de evolutietheorie geen antwoorden heeft op de levensvragen: Waar kom je vandaan?; Waarom ben je hier?; Waar ga je heen als je sterft?

40. Beoordeling kwaliteit van de ontwikkelings- en leerprocessen en leerresultaten

Wat weten de kinderen nog van de andere lessen en wat hebben ze daarvan geleerd?

Op de manier hoe de kinderen meedoen, antwoorden en reacties geven. Op de manier hoe er meegedaan wordt met de proefjes doen en met het bespreken van de opdrachten.

41. Beschikbare tijd +/- 45 minuten

Les 6 Evolutie, een geloof; leerdoel & onderwijsaspecten

Tijd/ Fase	Activiteiten leerlingen	Activiteiten leerkracht	Werkvormen Organisatie
	Kijken/ luisteren/ antwoorden	Intro: Meenemen van eigengemaakte “Fossielen” en een pot met sedimentatie. Kort gesprekje met de kinderen hierover.	Klassikaal
	Antwoorden/ luisteren	Inleiding: Terugvragen naar de les van de vorige keer. Daarna wordt er aandacht besteed aan opeenvolging van fossielen in de gesteentelagen; 1: Interpretatie van het bijbels catastrofemodel. Hiermee verklaart men de volgorde van de fossielen in de sedimentgesteenten o.a. uit de mate waarin deze schepsels konden vluchten voor het stijgende water van een geweldige vloed. 2: Interpretatie van het evolutiemodel. Hierbij gaat men uit van de ideale volgorde van de geologische systemen en men baseert daarop de geleidelijke ontwikkeling van eencellige levensvormen tot uiteindelijk de mens. N.a.v. Brochure Evolutie; feiten en gevolgen voor normen en waarden. Uitg. Bijbel&Onderwijs (zie achtergrondinformatie)	
	Evt. vragen stellen	Daarna uitleggen wat de bedoeling is van de les. De kinderen kunnen evt. vragen stellen.	
	Reageren/ luisteren Proefjes doen	Verwerking: Bespreking Werkblad: wat gaat vanzelf? Kinderen doen de proef: sedimentatie, met verschillende soorten zand. De kinderen maken zelf een “fossiel” en daarna wordt het werkblad: ‘Fossielen die door verschillende aardlagen heen steken’ besproken. Bespreking werkblad: fouten in de schoolboeken. Gesprek: Wat voor verschil maakt het uit op ons gedrag, uitgaand van het geloof in de Bijbel of het geloof in de Evolutie, n.a.v. verwerkingsideeën. Bespreking “Belangrijke levensvragen”.	
	Luisteren/ reageren		
	Bijna stoppen / daarna opruimen	Afsluiting: Kort van te voren aangeven hoeveel tijd er nog beschikbaar is, daarna stoppen en opruimen.	
	Antwoorden	Evaluatie: Nabespreking van de onderwerpen met de kinderen. Dit is de laatste les, dus het is belangrijk dat het goed wordt afgesloten. Zijn er vragen of opmerkingen door de kinderen. Moet er misschien naar aanleiding daarvan nog een extra les aan besteed worden?	
	Luisteren/ reageren.		

Lesplan

Benodigdheden:

- Boetseerlei
- Bladeren van een varen
- Verschillende soorten zand (zie verwerkingsideeën blz 57)
- Glazen potten met deksel
- Werkbladen
- Achtergrond informatie

Intro:

Meenemen van eigengemaakte "Fossielen" en een pot of potten met "Sedimentatie".
Kort gesprekje met de kinderen hierover.

Inleiding:

Terugvragen naar de les van de vorige keer.

Vervolgens wordt er naar aanleiding van de eigengemaakte "Fossielen" en pot(ten) met "Sedimentatie" aandacht besteed aan de opeenvolging van fossielen in de gesteentelagen.

N.a.v. de Brochure Evolutie: feiten en gevolgen voor normen en waarden. Uitgaande van:

1: Interpretatie van het Bijbels catastrofemodel:

Hiermee verklaart men de volgorde van de fossielen in de sedimentgesteenten o.a. uit de mate waarin deze schepsels konden vluchten voor het stijgende water van een geweldige vloed.

2: Interpretatie van het Evolutiemodel:

Hierbij gaat men uit van de ideale volgorde van de geologische systemen en men baseert daarop de geleidelijke ontwikkeling van eencellige levensvormen tot uiteindelijk mens.

Verwerking:

Experiment: Sedimentatie met verschillende soorten zand.

Experiment: Maken van een "Fossil" met boetseerlei en bladeren van een varen.

Bespreking werkbladen:

- Wat gaat vanzelf?
- Fossielen die door verschillende aardlagen heensteken.
- Fouten in de schoolboeken.
- Wat voor verschil maakt het uit op ons gedrag, uitgaand van het geloof in de Bijbel of het geloof in de Evolutie?

Opmerkingen:

Sedimentatie en fossilisatie zijn moeilijke begrippen voor twaalfjarigen.

Evenals het interpreteren van feiten in de modellen:

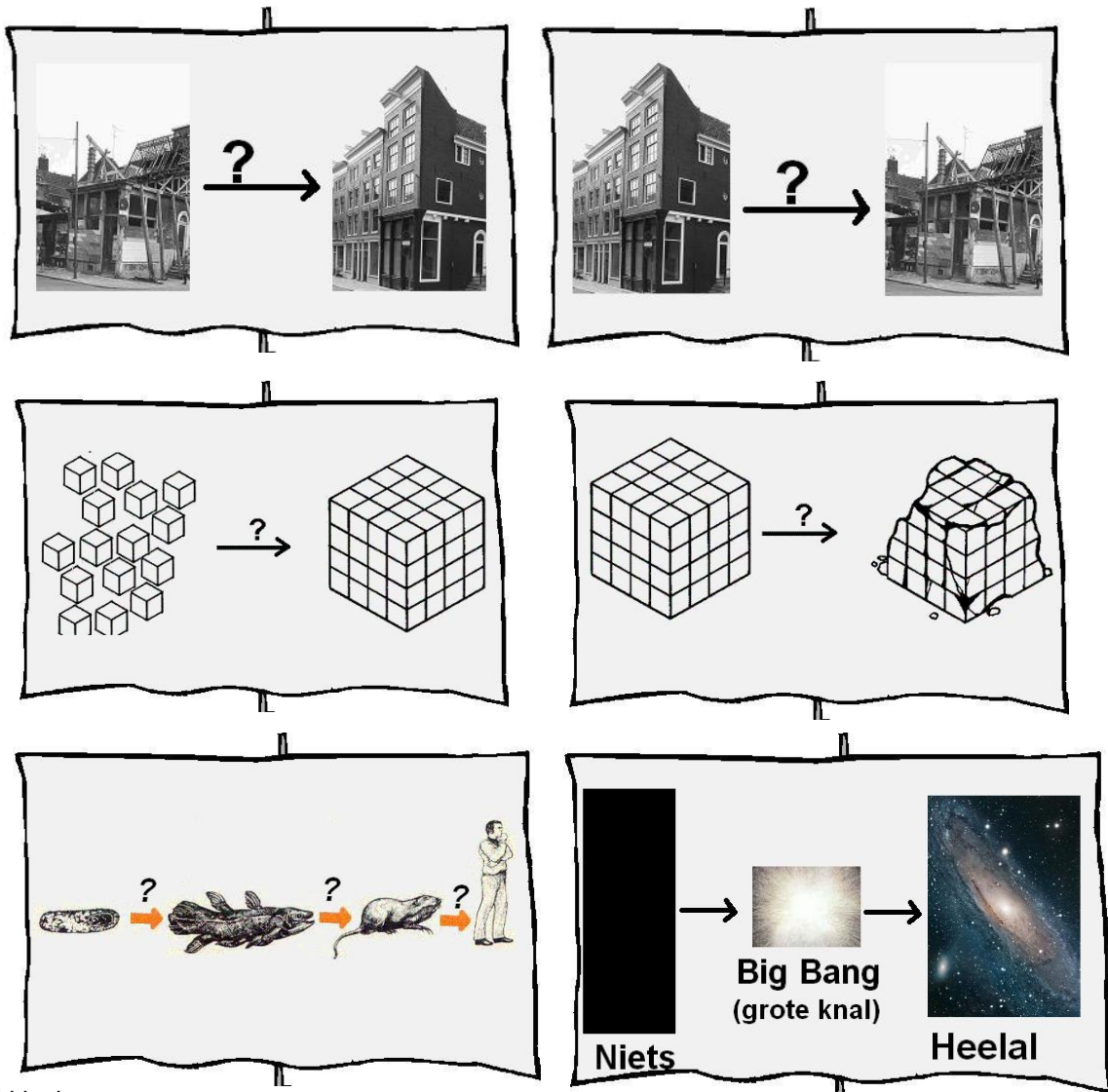
- Bijbels catastrofe model
- Evolutiemodel

Verwerkings ideeën; bij brochure 'Evolutie of Schepping; wat geloof jij'

4. Wat gaat vanzelf?

Doel: duidelijk maken dat er een natuurlijke wetmatigheid is dat alles vanzelf tot wanorde vervalt en de evolutieleer daar mee in tegenspraak is.

Op een bord voorbeelden van opbouw en verval tonen en de kinderen vragen wat vanzelf gaat en wat inspanning (energie) kost.

Kritische vragen:
gebeurt dat tegenwoordig nog?

wat was er vóór die Big Bang ?

Denk na!

*De evolutieleer zegt dat in het verleden een klein ééncellig diertje vanzelf ontstond. En uit dat dier ontstond geleidelijk vanzelf de mens.
Klopt dat met wat je normaal om je heen ziet?*

Antwoord: nee

5. Een paar feiten

Doel: - verduidelijken van begrippen fossielen, sedimenten, polystrate fossielen, enz
- attenderen op mogelijke fouten/vergissingen in schoolboeken.

a. Fossielen; zelf een “fossiel” maken

- Plak een varen tussen 2 plakken van boetseerklei;
- Goed droog laten worden aan de lucht (een paar dagen);
- Verder drogen op verwarmde plaat (op laagste stand gas; ca 4 uur);
- Korte tijd (ca ½ uur) boven gasvlam laagste stand;
- Voorzichtig de platen van elkaar verwijderen (schroevendraaier of mes).

Voor kinderen zonder begeleiding zal dit uiteraard te moeilijk zijn en waarschijnlijk ook niet uitvoerbaar in het klaslokaal.

Als leiding kan men tijdens de les demonstreren hoe een varen tussen klei geplakt wordt (NB vuile handen!) en verder demonstreren met een aantal plakken die van te voren tot en met punt 4 klaar gemaakt zijn.

Opmerking: Het lukt niet altijd even goed. Door de varen een stukje er buiten laten steken en de randen van de klei niet op elkaar drukken kunnen de plakken beter van elkaar gescheiden worden.

Denk na! Komt het tegenwoordig ook voor dat diersoorten uitsterven?

Antwoord: ja

Zie bijvoorbeeld:

Bedreigde diersoorten...de omvang van het probleem Januari 31, 2001

De Dodo is het symbool van de uitgestorven soort geworden. De laatste van deze niet-vliegende vogels stierf omstreeks 1680 op het eiland Mauritius. Veel van de soorten die thans gevaar lopen, leven ook op eilanden. Van de 94 vogelsoorten waarvan wij weten dat ze in de afgelopen 400 jaar verdwenen zijn, waren er 85 eilandbewoners.

Dieren op uitgestrekte continenten lopen ook gevaar uit te sterven. Neem de tijgers eens die vroeger door grote delen van Rusland zwierven. Nu is alleen nog in het gebied van de Amoer de Siberische ondersoort over, en de aantallen daarvan zijn tot niet meer dan 180 a 200 geslonken. Het aantal Chinese tijgers in Zuid-China bedraagt naar verluidt nog maar 30 tot 80. In Indo-China zal de tijger "binnen tien jaar" uitgestorven zijn bericht de Londense Times. En in India, het woongebied van ongeveer twee derde van de tijgers van de wereld, zouden deze majestueuze dieren volgens schattingen van autoriteiten eveneens binnen een decennium uitgestorven kunnen zijn.

Het aantal neushoorns en jachtluipaarden neemt af. In China zwerven reuzenpanda's in groepjes van hooguit tien. De boommarter is bijna uitgestorven in Wales en de kans bestaat dat de rode eekhoorn "in de komende 10-20 jaar op misschien een paar eilandjes na uit Engeland en Wales verdwijnt". Aan de andere kant van de Atlantische Oceaan, in de Verenigde Staten, zijn vleermuizen de

meest bedreigde zoogdieren op het land.

De vooruitzichten voor de Oceanen van de wereld zijn al niet minder somber. In The Atlas of Endangered Species worden zeeschildpadden als "misschien wel de meest bedreigde groep" zeedieren betiteld. Met de amfibieën schijnt het beter te gaan, hoewel volgens het blad New Scientist in de afgelopen 25 jaar voor 89 soorten amfibieën "het gevaar van uitsterven" is opgedoemd. Ook zo'n elf procent van de vogelsoorten van de wereld wordt met uitsterven bedreigt

En hoe staat het met de kleine dieren, de vlinders bijvoorbeeld? Die vertonen hetzelfde beeld. Ruim een kwart van Europa's 400 vlindersoorten verkeert in gevaar - 19 worden met onmiddellijk uitsterven bedreigd. In 1993 werd de grote vos in Groot-Brittannië bij de dodo op de lijst van uitgestorven soorten gezet.

Informatie afkomstig van <http://www.echt-nieuws.nl/bdie.htm>

b. Aardlagen

Demonstratie sedimentlagen.

Schep achtereenvolgens verschillende soorten zand in een glazen pot met water.

Voor de verschillende soorten zand moet men zoeken in zandbak en tuin. Voor zilverzand kan men informeren bij iemand die kooivogels heeft of in een dierenspeciaalzaak. Bouwbedrijven hebben ook verschillende soorten zand.

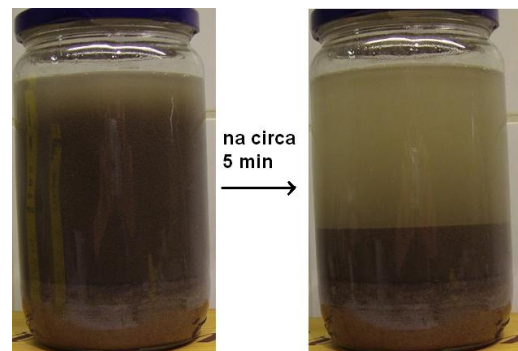
Demonstratie sedimentatie

Het principe: Doe in een glazen pot met water porties zand die in deeltjesgrootte van elkaar verschillen. Schud grondig en zet de pot neer.

Door het verschil in bezinkingssnelheid ontstaan sedimentlaagjes.

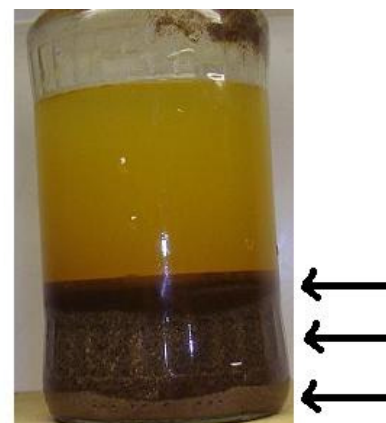
Voorbeelden:

a. Het eenvoudigst gaat het met zandcement en zilverzand (verkrijgbaar in zakken met bouwmaterialen zoals Formido)

b. Het volgende demonstratie experiment vergt meer voorbereiding.

Hierbij is grof rivierzand en verpulverd ijzeroer gebruikt.

c. Fossielen die door verschillende aardlagen heen steken

In de figuur staan een vijftal versteende bomen die door meerdere lagen heen steken.

De mannen op de voorgrond geven een indruk van de afmetingen.

Denk na!

De evolutietheorie veronderstelt dat die aardlagen gedurende miljoenen jaren gevormd zijn. Dat wil zeggen dat de onderste laag miljoenen jaren ouder is dan de bovenste laag. Hoe lang zouden die bomen dan geleefd moeten hebben?

Antwoord:

De bomen zouden dan ook miljoenen jaren geleefd moeten hebben.

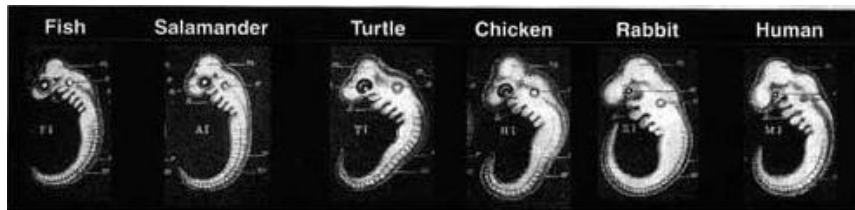
Denk na! *Kun je een andere verklaring bedenken voor het voorkomen van die versteende bomen die dwars door een aantal grondlagen heen steken?*

Antwoord.

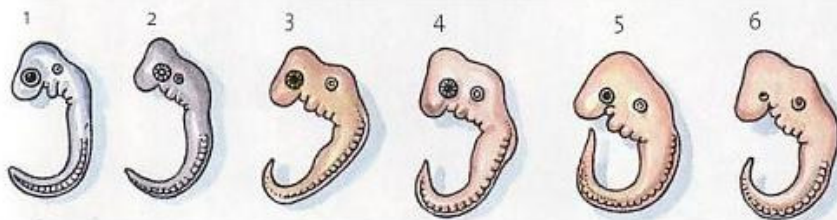
Door een geweldige vloedgolf kan een bos overspoeld worden en de bomen bedekt worden met verschillende lagen zand. Iets dergelijks zou gebeurd kunnen zijn tijdens de zondvloed. Vervolgens versteent het geheel en vormen de fossiele bomen en de versteende lagen één geheel.

Dit zou gedemonstreerd kunnen worden met een tak in een pot met water en er verschillende soorten zand bij te scheppen.

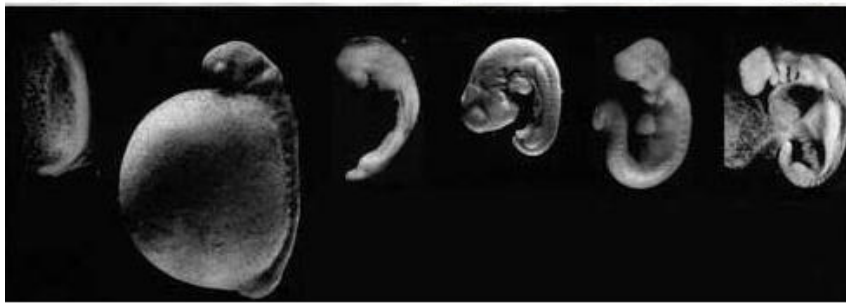
d. Fouten in schoolboeken

*embryo's
zoals Haeckel
ze tekende in
1879*

*Figuren in het
schoolboek
2004*

*Foto van de
echte embryo's*

Denk na!

Welke reden zou meneer Haeckel in 1879 gehad hebben om deze embryo's zo te tekenen dat ze op elkaar lijken?

Antwoord.

Haeckel was zo overtuigt van de evolutie, dat hij de verschillen niet wilde zien.

Denk na! *Kun je een reden bedenken waarom in 2004 deze tekeningen nog steeds in de schoolboeken gezet worden?*

Antwoord.

De boeckschrijvers en drukkers weten niet dat Haeckel zich vergist heeft. Zij zijn niet op de hoogte van het onderstaande artikel.

Lit. Elizabeth Pennise, 'Haeckel's Embryos: Fraud Rediscovered', Science 277 (5331): 1435, September 5, 1997.

6. Conclusie

De evolutietheorie leert dat de mens ontstaan is uit een aap.

De Bijbel leert dat de mens naar Gods beeld geschapen is.

Op het bord drie kolommen en proberen of de kinderen antwoorden kunnen geven op de vraag: "Wat voor verschil maakt het uit voor de beoordeling van ons gedrag?"

	Uitgaande van het geloof in evolutie:	Uitgaande van het geloof in de Bijbel:

Voorbeelden:

Hoe te oordelen over:	Uitgaande van het geloof in evolutie:	Uitgaande van het geloof in de Bijbel:
- moord, oorlog	'survival of the fittest' de meest geschiktste zal overleven	Gij zult niet doodslaan. (Ex.20:13) Zalig de vredestiters. (Mat.5:9) Hebt uw vijanden lief. (Mat.5:44)
- diefstal	doen dieren ook	Gij zult niet stelen. (Ex.20:15) Wie een dief was, stele niet meer, maar spanne zich liever in om met zijn handen goed werk te verrichten. (Ef.4:28)
- liegen	de slimste heeft meeste recht op overleven	Gij zult geen vals getuigenis spreken tegen uw naaste.(Ex.20:16) Legt daarom de leugen af en spreekt waarheid (Ef.4:25) alle leugenaars – hun deel is in de poel die brandt van vuur en zwavel (Openb.21:8)
- geweld op straat	recht van de sterkste	Weest jegens elkander vriendelijk, barmhartig, elkander vergevend, zoals God in Christus u vergeving geschonken heeft. (Ef.4:32)
- verkrachting, overspel	het is honden ook niet kwalijk te nemen	Gij zult niet echtbreken (Ex.20:14) Hoereerders en echtbrekers zal God Oordelen (Hebr.13:4 ;Mat.5:8 ;Lev.20:10)
- abortus	mens is autonoom, eigen baas	Gij zult niet doodslaan (Ex.20:13 ; Mat.5:7 ; Openb.21:8)
-homoseksueel gedrag	komt voor bij dieren	Een man die gemeenschap heeft met iemand van het mannelijk geslacht – beiden hebben een gruwel gedaan (Lev.20:13; Mat.5:8; Rom.1:26,27)
- ouders gehoorzamen	waarom?	Eer uw vader en uw moeder (Ex.20:1) Kinderen weest uw ouders gehoorzaam in de Here . (Ef.6:1)
- brutaal zijn	geen argument tegen	God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade. (Jac.3:6; 2Tim.3:2-4; 1Petr.2:13)
Conclusie:	Normen afhankelijk van mensen, dus veranderlijk	Onveranderlijke normen

Achtergrondinformatie bij brochure "Schepping of Evolutie; wat geloof jij?"

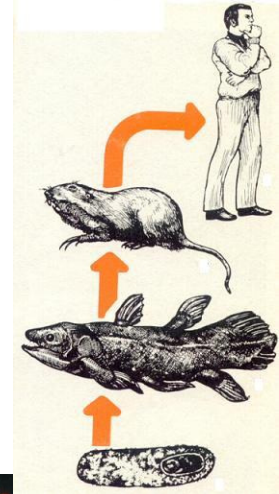
Inleiding

Met evolutie bedoelt men een geleidelijk proces waarbij een steeds hogere chemische en biologische ordening en zelfs intelligentie ontstaat. Dat proces zou begonnen zijn met de vorming van het heelal door de "Big Bang" (grote knal).

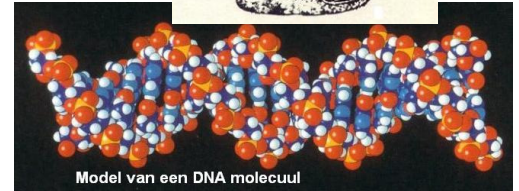
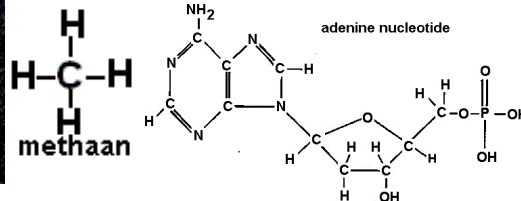
De evolutietheorie veronderstelt dat het leven op aarde als volgt is ontstaan:

- uit atomen ontstonden eenvoudige moleculen;
- deze eenvoudige moleculen reageerden met elkaar tot meer samengestelde moleculen;
- door toeval ontstond zo genetisch materiaal;
- daardoor konden eenvoudige cellen groeien;
- deze levende cellen ontwikkelden zich gedurende miljoenen jaren tot de huidige levensvormen, o.a. de mens.

De mens zou nu zo ver gekomen zijn om de verdere evolutie zelf ter hand te nemen.

BIG BANG

Model van een DNA molecuul

1. Onze gedachten bepalen wat we zien

Waarnemen

Hoe doe je dat?

Met onze zintuigen: zien, horen, ruiken, voelen, proeven

Is het absoluut zeker wat je waarneemt?

Voorbeelden;

- 1- Kinderen door brillen met verschillende kleur glazen naar een wit voorwerp laten kijken;
- 2- Drie bakken water met verschillende temperatuur; koud lauw, heet. houd de linkerhand in de bak met koud water en de rechter in de bak met heet water. Steek na een tijdje beide handen in de bak met lauw water. De linkerhand voelt het water warm en de rechter koud.

Conclusie: Waarnemen is niet onbevooroordeeld.

Wetenschapsfilosofie

- wetenschap bedrijven is een feilbaar menselijk bedrijf en per definitie eenzijdig, beperkt en onvolledig;
- feiten zijn altijd betwifelbaar en op meerdere manieren te verklaren;
- wetenschap kan nooit waarheid leveren;
- elke theorie wordt gedragen door een religieuze filosofische vooronderstelling.

Respect voor wat God in de natuur gelegd heeft.

Want hetgeen van Hem niet gezien kan worden, zijn eeuwige kracht en goddelijkheid, wordt sedert de schepping der wereld uit zijn werken met het verstand doorzien, zodat zij geen verontschuldiging hebben. (Rom. 1:20)

2. Wie is God?

Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, die aan de boezem des Vaders is, die heeft Hem doen kennen. (Joh. 1:18)

God is geest. (Joh. 4:24)

de Here, die Geest is. (2Kor. 3:18)

Wetenschappelijke theorie: feiten en theorie aan elkaar verbonden.

feiten → wetmatigheden → theorie → hypothese → onderzoek → feiten enz

Geloof: *Het geloof nu is de zekerheid der dingen, die men hoopt, en het bewijs der dingen, die men niet ziet. (Hebr. 11:1)*

3. Soorten wetenschap

Er is onderscheid in wetenschappen, die elk hun werkterrein hebben. Natuurwetenschappen Door experimenten, die in het heden herhaald kunnen worden, ontdekt men wetmatigheden die in de stoffelijke natuur gelden. Op grond van die natuurwetten kan men vliegtuigen fabriceren, chemische stoffen maken enz. Heel de stoffelijke wereld die de mens gebouwd heeft, is gebaseerd op natuurwetmatigheden. Uit ervaring vertrouwt elk mens er op dat ook morgen onder invloed van de zwaartekracht voorwerpen naar beneden zullen vallen.

Historische wetenschappen:

Een heel ander groep wetenschappen vormen de historische. Ook daar zijn strikte regels waaraan men moet voldoen wil men betrouwbare uitspraken doen over bepaalde historische feiten. Maar als men de geschiedenisboeken uit verschillende landen vergelijkt, zal men kunnen concluderen dat er over een bepaalde historische figuur totaal verschillend geschreven wordt. Geschiedenis kan dus blijkbaar verschillend geschreven worden, afhankelijk van de plaats van de waarnemer en het doel wat de geschiedschrijver beoogt. Voor zover men in de geologie (aardkunde) modellen tracht op te stellen voor de geschiedenis van de aardkorst, kan men deze wetenschap ook rekenen tot de historische wetenschappen. Het model dat men presenteert hangt af van de zienswijze van de onderzoeker. Zekerheid, zoals in de natuurwetenschap, kan men niet geven, want men kan die aardgeschiedenis niet in het heden herhalen.

Menswetenschappen

Onderzoek naar 'waarom' mensen een bepaald gedrag vertonen en modellen om dat gedrag te verklaren of te voorspellen horen tot weer een andere categorie wetenschappen. Te denken valt aan filosofie, psychologie, theologie, economie enz.

Bij deze wetenschappen gaat het om het veranderlijke wezen: mens. Bij economische voorspellingen geeft men dan ook terecht als waarschuwing mee: resultaten in het verleden zijn geen garantie voor de toekomst.

Relatie geloof en wetenschap

Wetmatigheden die men in de stoffelijke natuur opspoort, worden natuurwetten genoemd. Die natuurwetten gelden in verleden, heden en toekomst. Een christen ziet daarin de trouw en majesteit van de Schepper.

Wonderen, zoals water dat in wijn verandert, vallen buiten het natuurwetenschappelijk onderzoek, want ze zijn eenmalig en niet herhaalbaar in het heden. Bijbels geloof geeft de

geruststellende zekerheid: mijn Schepper kan elk moment ingrijpen om een wonder te verrichten.

Volgens de Bijbel is de mens door de zondeval gescheiden van de Heilige Geest van God de Schepper en staat de mens van nature onder invloed van een occulte (=verborgen) geest die zijn leven beheerst via zijn hormoonstelsel en gedachten.

Wetenschappen die de mens als studieobject hebben, bestuderen het gedrag van mensen. Van de resultaten kan men dan ook niet zo zeker zijn als bij de natuurwetenschappen.

Historische wetenschappen bieden de mogelijkheid twee sporen te ontdekken: het handelen van de mens en het handelen van God. Het zal afhangen hoe men kijkt of men deze sporen kan zien. Volgens de Bijbel kan een geestelijk mens beide sporen zien, maar is het voor een ongeestelijk mens niet mogelijk Gods handelen te zien.

Evolutiebiologie, evolutieastronomie, evolutiegeologie enz zijn een mengvorm van twee wetenschappen. Voor zover bijvoorbeeld biologie onderzoek doet aan levende wezens om de genetische code te ontrafelen is het natuurwetenschap en kan men vertrouwen dat experimenten ook in de toekomst dezelfde resultaten zullen geven. Maar als men modellen opstelt voor de oorsprong van het leven komt men op het terrein van de filosofie. Dan kan men niet met zekerheid aannemen dat door toekomstig onderzoek het model gehandhaafd kan blijven.

Vertrouwen dat het evolutiemodel betreffende de oorsprong juist is, is dan te vergelijken met het vertrouwen op het geopenbaarde scheppingsverhaal en het bijbelse verslag van de zondvloed.

Uitgangspunt van de brochure: noch evolutie, noch schepping zijn natuurwetenschappelijk te bewijzen.

4. Wat gaat vanzelf

Inleiding.

Feiten kunnen op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Afhankelijk van de vooronderstellingen kan men een verschillende theorie opstellen om de feiten te verklaren.

N.B. We moeten respect hebben voor de verschillende meningen.

5. Een paar feiten

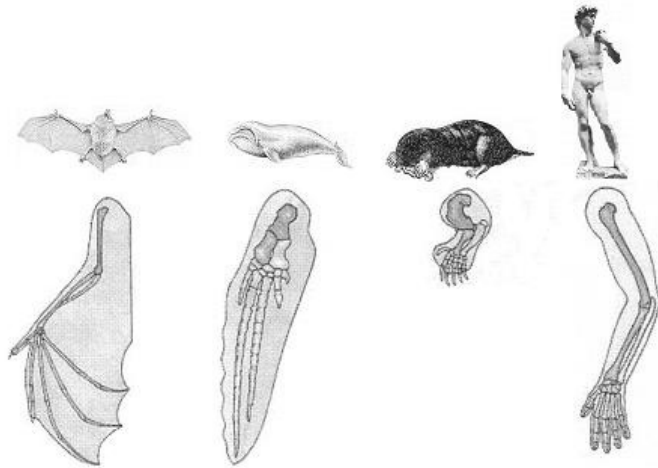
Normaal vergaan na hun dood dieren en planten snel door verrotting of door aaseters, nog voor ze begraven worden door het zich (vandaag) traag afzettende sediment in de oceanen. Fossilisatie wijst op een catastrofaal proces.

Er worden bijvoorbeeld fossielen gevonden waarbij het dier nog voedsel in zijn bek heeft. Zie bijvoorbeeld de fossiele vis met zijn prooi.

Fouten in schoolboeken.

In de biologieboeken staat ook dat homologe (overeenkomstige) organen wijzen op evolutie.

Een dergelijke overeenkomst hoeft niet te beteken dat er een afstammingsrelatie bestaat tussen deze dieren en de mens. Het kan even goed wijzen op een ontwerper die voor elk schepsel hetzelfde basisbouwplan heeft gebruikt. Een auto-ontwerper kan ook steeds van eenzelfde basisontwerp uitgaan: elke auto heeft (4) wielen, en een aandrijvingsysteem.

N.B.

Niet alleen in biologieboeken staat de evolutieleer.

Ook bij geschiedenis en aardrijkskunde gaat men in het algemeen uit van primitieve mensen die afstammen van apen en honderden miljoenen jaren.

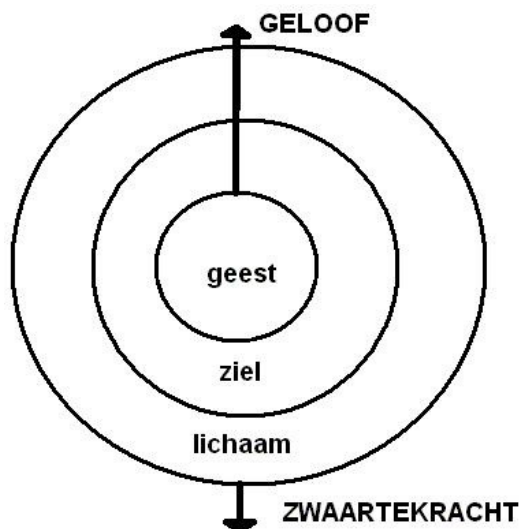
6.Conclusie

Geloven = vast overtuigd zijn dat iets werkelijk bestaat.

Geloof is dus een innerlijke overtuiging. Men kan geloof niet zien, alleen de uitwerking.

Slechts uit het gedrag van een mens kan men concluderen welk geloof deze persoon aanhangt; wat de drijfveer in zijn of haar leven is.

Geloof is wat dat betreft te vergelijken met de zwaartekracht. Wat de kracht eigenlijk is, die voorwerpen naar de aarde trekt, weet men niet. Men kent alleen de uitwerking. Die uitwerking kan men in wiskundige formuleren weergeven en daar kan men mee rekenen. En op de uitkomst vertrouwt men bijvoorbeeld als men in een vliegtuig stapt. Zwaartekracht is een "natuurwet" waarop men vast en zeker kan vertrouwen.

Opmerking

Kracht is een abstract natuurkundig begrip. Krachten zijn niet te zien, maar de gevolgen wel. Bijvoorbeeld:

Bij een schilderijtje dat aan een spijker in de muur hangt ziet men de krachten niet. Maar als het spijkertje loslaat valt het schilderijtje door de werking van de zwaartekracht naar beneden. Terwijl het schilderijtje hing oefende de spijker dus een kracht uit, die tegen de zwaartekracht in gericht was.

Zo kunnen we ook de aanwezigheid van God waarnemen in de natuur.

Gods **onzichtbare** eigenschappen zijn vanaf de schepping der wereld zichtbaar in zijn **werken**, zijn eeuwige **kracht** en goddelijkheid zijn voor het verstand **waarneembaar**.

(Rom.1:20 in de Nieuwe Bijbelvertaling 2004)

Les 1 De Schepping

Werkblad: WIE IS GOD?

- 1. natuur 2. geschiedenis 3. geweten 4. Woord 5. Jezus Christus
- door Gods Woord geschapen uit het niets
- het licht; dampkring; zee en aard en kruid en bomen; hemellichten; vis en vogels; vee
- 1. Geest; 2. licht; 3. liefde; 4. eeuwig; 5. heilig, rechtvaardig; genadig, barmhartig.

Werkblad: De eerste mens/De Scheppingsdagen

- beeld, gelijkenis, stof, levensadem, neus, wezen, hof, oosten, mens
- 1^e dag, licht; 2^e dag, uitspanseel; 3^e dag, gras, planten, bomen; 4^e dag, maan, sterren; 5^e dag, vis, vogels; 6^e dag, dieren, mens.

Werkblad: De Schepping; woordzoeker

God zag dat het goed was (Genesis 1)

Les 2 De Hof van Eden

Werkblad: Wat past wel en wat past niet in Gods plan.

In Gods plan passen de figuren met de nummers: 2,4,8,9

In Gods plan passen niet de nummers: 1,3,5,6,7,10

Gods plan is: goed

Wat niet past in Gods plan is: slecht

Discussievragen

1. Door naar God te luisteren en weg te blijven van 'de boom der kennis van goed en kwaad'.
2. Mannelijk: Adam, man, uit de aarde, vader van het menselijk geslacht.
Vrouwelijk: Eva, mannine, moeder van de levenden, uit de man,
Dat ze innerlijk verwant is met Adam.
3. Goed: je bent er verantwoordelijk voor, je zorgt er voor, je probeert uit te zoeken wat het beste voor het dier is, je mag ze voor je laten werken.
Fout: je mag er mee doen wat je wilt.
Discussie: je kunt er proeven mee doen
4. Tuinieren, geen afval achterlaten, milieubescherming, dierenbescherming,

Alfabetpuzzel

Genesis 2:23

Deze is ditmaal been van mijn benen, en vlees van mijn vlees! Men zal haar Manninne heten, omdat zij uit den man genomen is. (St.Vert.)

Dit is nu eindelijk been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees; deze zal 'mannin' heten, omdat zij uit de man genomen is. (NBG)

'Eindelijk een gelijk aan mij, mijn eigen gebeente, mijn eigen vlees, een die zal heten: vrouw, een uit een man gebouwd.' (NBV)

Les 3 De Zondeval

Kaïn en Abel

- 1.schaapherder; 2.landbouwer; 3.offer; 4.niet; 5.veld; 6.hoeder; 7.zevenvoudig; 8.oosten

Zonde

- brengt scheiding tussen God en ons. - door de wet. 1.persoon van God; ontzag en liefde voor God;
- 2.verering van God; verbod op afgoderij; 3.naam van God; eerbied voor God; 4.rustdag van God; 1 dag aan God wijden; 5.plicht van kinderen naar ouders (Ef.6:1); 6.doden; 7.onzedelijkheid; 8.diefstal; 9.liegen en kwaadspreken; 10.begeren wat van een ander is.
- Jezus heeft als een offerlam de zonde op Zich genomen en zo de weg naar God weer vrij gemaakt
- met een spiegel; nee; Jezus Christus wil ons reinigen; onze zonden vergeven

Zonde en Beking

1. wetteloosheid; afgoderij (iets waar we ons door laten leiden; niet het goede doen)
2. ja, we begeren het (willen het graag); nee, dodelijk;
3. berouw over zonde hebben en mij bekeren
4. innerlijke verandering; zich richten tot God.

Les 4 De zondvloed

Lettergram de Ark

veertig dagen (Gen.7:12)

De Zondvloed; woordzoeker

En God zeide: "Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken"

Deze tekst staat in Gen.9:13

Chinese tekens

1.bomen, vrouw (zie Gen.3:16); 2.levend, stof, mond (Gen.2:7); 3.vat, acht, mond (zie Gen.7:8); 4.water, samen, aarde, totaal(zie Gen.7:19); 5.lopen; levend; stof; mond.(zie Gen.1:26-29, 2:7); 6.levend, tuin, persoon, geheim (zie Gen.3:1)

Informatie

Informatie uit:

1. Matzken en van Noort; De Bijbel in de Basis. Deel 1 Wet / Torah
Uitg. van Walraven/Auctor ISBN 9054360755
2. Brochure Evolutie; feiten en gevolgen voor normen en waarden.
te bestellen bij Bijbel & Onderwijs (kosten € 2,00)
Postbus 951
3800 AZ Amersfoort
tel. 033 4616265
fax 033 4657900
e-mail info@bijbelenonderwijs.nl
3. WEBSITE: www.evolutie.biz

Brochure "Evolutie of Schepping; wat geloof jij?"

kosten: € 0,45 + porto

Besteladressen

	
Bijbel & Onderwijs Postbus 951 3800 AZ Amersfoort Tel. 033-4616265 Fax 033-4657900 E-mail: info@bijbelenonderwijs.nl www.bijbelenonderwijs.nl	De Wegwijzer Wilhelminastraat 2, 7861 AC Vroomshoop Tel.0546-646126 Fax.0546-646128 Email: info@dewegwijzer.net www.dewegwijzer.net

Powerpoint presentaties :

Te zien op de WEBSITE www.evolutie.biz of www.bijbelenonderwijs.nl